

ŽELEZAR

JESENICE, 15. DECEMBRA 1959
17. ŠTEVILKA I. LETNIK

GLASILO DELOVNEGA KOLEKTIVA ŽELEZARNE JESENICE

Stane Mugerli

Pol leta medobratnega tekmovanja

Kakor smo pričakovali, so doseženi uspehi v tekmovanju v oktobru vidno slabši od prejšnjih mesecev, ki pa jih v celoti ne moremo opravičiti, čeprav so bili pogoji proizvodnje za-

Prvo mesto v oktobru je dosegel kolektiv elektrodnega oddelka, saj je uspel zbrati kar 271 točk, storilnost na uro zaposlenega se je dvignila za 23,6 odstotka napram povprečju 1. 1958.

Do zaključka tekmovanja nas loči še dobrih 5 mesecev, obrati imajo še možnosti, da lastni uspeh izboljšajo in se tako uvrstijo med kandidate za prvo mesto.

DOSEŽENI USPEHI V TEKMOVANJU ZA MESEC OKTOBER 1959

	PLAVŽ	MARTINARNA	ELEKTRO PEČ	ŽIČNA VALJARNA	JAVORNIK I	JAVORNIK II	VALJARNA 2400	JEKLOVLEK	HLADNA VALJ	ŽIČARNA	CEVARNA	ŽEBLJARNA	ELEKTRODNI ODD	LIVARNE	ŠAMOTARNA	ELEKTRO DEL	JAVORNIK III	OTK	PROMET	TRANSPORT	ENERGIJA	MEHANIČNA DEL	KONSTRUKC. DEL	GRADBENI ODD	
Produktivnost kg/h moca až/h moca	%	+19	+144	-127	+103	+63	-44	-186	-206	+286	-86	+12	-23	+236	+189	+108		-57	+31	+86	-6	+165	+61	+83	-38
Izloženost obrat časa	%	+10	+10	-198	-41	+83	+56	-304	-58	-53	-24	+99	+33	+20	+37	+42	+124	+62	+66	+45	-44	-23	+133	-122	+130
Racionalizacija predlogi /st/		+5		+5		+20					+5						+5	+10							
Zmanjšanje bol. do 7 dni /dni/		-11	+11	-4	-6	+15	-13	-1		-1	+3		-6	-5	-1	+1	-5	+2	+3		+3	-11	+1	-8	
Zmanjšanje nezgod /dni/		-10		+1	-44	+18	+5		+6		+1	-3	-2	+4	-23	+10	+3	-1	+2	-20	+18	-10	+4	+18	+1
Red - čistota v obratih		+14	+11	+10	+14	+13	+12	+18	+16	+13	+13	+17	+14	+17	+18	+16	+12	+14	+16	+8	+10	+14	+14	+16	+7
Skupaj točk :		+22	+181	-318	+31	+192	+36	-455	-126	+255	-96	+133	+22	+271	+216	+173	+145	+23	+117	+122	-22	+149	+201	+240	+92

radi pomanjkanja energije neugodni.

Doseženi rezultati kažejo, da smo tudi v tistih točkah tekmovanja, kjer pomanjkanje energije ni imelo vpliva, dosegli slabše uspehe. Zelo težko bi našli opravičila za porast izgubljenih dni zaradi bolovanja do 7 dni in nezgod. V primerjavi z mesecem septembrom so se uspehi v dveh točkah vidno poslabšali, kar je razvidno iz naslednjega:

V septembru smo v točki »bolovanje do 7 dni« dosegli 13 pozitivnih točk, v oktobru pa 33 negativnih, v bolovanju zaradi nezgod pa v septembru 111 pozitivnih, v oktobru pa 22 negativnih, torej kar prevelike razlike, da bi zanje lahko našli opravičila.

V skupnem tekmovanju pa smo dosegli 1606 točk napram 3289 v mesecu septembru.

Ker se z mesecem oktobrom zaključuje pol leta medobratnega tekmovanja, je prav, da pogledamo, kako stoje posamezni obrati v skupnem uspehu:

	točk
1. šamotarna	1161
2. Javornik I	1016
3. livarne	1012
4. hladna valjarna	1001
5. martinarna	962
6. elektrodelavnica	925
7. žična valjarna	801
8. promet	757
9. cevarna	757
10. elektropeč	671
11. elektrodni oddelek	649
12. energijski oddelek	627
13. žebljarna	563
14. žičarna	528
15. mehanična delavnica	478
16. plavž	441
17. konstrukcijska delavnica	348
18. Javornik II	265
19. OTK	205
20. Javornik III	168
21. jeklovlek	-42
22. valjarna 2400	-86
23. transport	-120
24. gradbeni oddelek	-159

Novi obratni delavski sveti v okviru ekonomskih enot

V Železarni Jesenice bomo na osnovi reorganizacije podjetja 23. decembra 1959 ponovno izvolili delavske svete v okviru ekonomskih enot.

Ze obstoječe delavske svete, ki so bili začasno ukinjeni, bodo zamenjali delavski sveti ekonomskih enot. Novo izvoljeni delavski sveti bodo imeli določene zakonske osnove, ki so se prenesle od CDS na skupne delavske svete. S tem je zagotovljena upravičenost obstoja v namenu, da se poglobi demokratičnost delavskega samoupravljanja.

Koristni rezultati direktnega povprečja norm

V sistemu nagrajevanja čedalje bolj prehajamo na kompleksno nagrajevanje po učinku. Izvajanje načela, da se vse nagrajuje po učinku, postav-

lja v ozadje formalne in celo dejanske kvalifikacije proizvajalcev. Vse bolj prehajamo iz dosedanje toge kvalifikacijske strukture v sistem, da je za višino osebnih dohodkov oziroma zaslužkov odvisen samo delovni učinek. Z drugimi besedami: število proizvodov pod pogojem, da so dobre kvalitete. Nagrajevanje po učinku se je močno razširilo po podjetjih, posebno v letu 1959. Prav tako je ugotovljeno, da efekti nagrajevanja po učinku dajejo zelo lepe rezultate. Ugotoviti moramo, da to velja tudi za našo Železarno.

Povprečno preseganje norm je na primer za prvih 9 mesecev v letu 1958 znašalo 28 odstotkov in se je dvignilo za isto obdobje v letu 1959 na 35 odstotkov, to je za celih 7 odstotkov. Preseganje norm nastaja zaradi povečane storilnosti, de-

nemu uvodnem govoru je sledila

razdelitev visokih odlikovanj najzaslužnejšim članom kolektivov v občini, ki jih je osebnopodelili tovariš Treven. Predsednik delavskega sveta Železarne Jesenice tovariš France Gašperin pa je še vsakemu odlikovancu podaril knjigo, ki jo je napisal naš domači proletarski pisatelj Tone Čufar.

Odlikovanih je bilo z Redom dela III. stopnje 30 tovarišev in tovarišic, od tega 18 iz Železarne, 4 iz Kurilnice DŽ Jesenice, 2 od gradbenega podjetja Gradis Jesenice, 2 od PVP Jesenice, 1 iz Bolnice Jesenice in 3 prosvetni delavci.

Z medaljo dela po je bilo odlikovanih 29 tovarišev in tovarišic, od tega 17 iz Železarne Jesenice, 5 iz Kurilnice, 3 od Gradisa, 2 od PVP Jesenice in 2 iz Bolnice.

Po svečani razdelitvi visokih odlikovanj je sledila zakuska in debata, ki je trajala pozno v večer.

loma pa tudi nižjega staleža zaposlenih.

Po stanju 1. januarja 1959 dela po učinku (normah) 61,2 % vseh delavcev, 31,8 odstotka v direktnem povprečju norme oz. normiranih skupin, 0,7 odstotka v premijah, 6,2 odstotka v povprečju norma-premija, 0,1 odstotka pa v režiji. Pri uslužbencih je razmerje naslednje: 14,3 odstotka dela po normi, 9,4 odstotka v povprečju norme, 44 odstotkov v grupnih premijah in 33,3 odstotka v povprečju norma-premija, to je tako zvan prihodni dodatek.

Podatki tedaj povedo, da dela po normah 93 odstotkov delavcev in 23,7 odstotka uslužbencev.

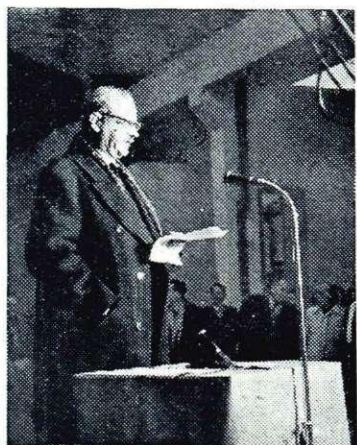
Kljub temu, da direktno povprečje norme ni povsem isto, kakor delo po normah, je prav od skupine, ki streže strojem in agregatom, v proizvodnem procesu (Nadaljevanje na 2. strani)

Najzaslužnejši člani našega kolektiva so prejeli ob Dnevu Republike visoka priznanja za svoje nesebično delo

Slavnostna podelitev odlikovanj

Sobota, 28. novembra. — V Kazini je bilo živahno. Delavci in uslužbenci železarne in zunanjih podjetij so se odzvali vabilom in prišli na intimno svečanost. Zbrane povabljenec je pozdravil predsednik Občinskega ljudskega odbora Jesenice tovariš France Treven. Kratkemu in pomemb-

Glavni direktor ing. Matevž Hafner je govoril ob svečanosti v predelovalnih obratih o pomembnosti novootvorenih objektov

Med odlikovanci so bili tudi člani zunanjih kolektivov

Jože Rozman

Razprava o pravilniku za zniževanje tarifnih postavk

Od vseh pravilnikov, razen tarifnih, še nobeden ni bil deležen tolike pozornosti in razpravljanja, kakor osnutek »Pravilnika o znižanju tarifnih postavk za neustrezno prakso in sposobnost«. Vzrokov za to je bilo več. Eden glavnih je, da je bil osnutek predložen v razpravo z zakasnitvijo. Pravilnik bi namreč moral biti v razpravi in sprejet istočasno s tarifnim pravilnikom, to je v času, ko smo prešli od petih stopenj na fiksne tarifne postavke. Seveda je bilo nemogoče to praktično izvesti. Drugi vzrok pa je bil v tem, da velik del delavcev za delovna mesta, kjer so razporejeni, nima ustreznih šolske izobrazbe in potrebnih strokovnih izpitov. Pri tem je seveda potrebno poudariti, da delavci kot taki v splošnem niso krivi, da njihova strokovna usposobljenost ne ustreza zahtevam delovnega mesta. To prav posebno velja za delavce naše osnovne dejavnosti — črne metalurgije. Tu še vedno vlada staro načelo: sposobnost si pridobiš z dolgoletno prakso na raznih delovnih mestih, in to postopoma od najnižjega delovnega mesta navzgor. Seveda tako stanje ne more trajati v medogled, še prav posebno zato, ker se od naših rok zahteva vsak dan več kakovostnejših proizvodov. Kvalitetni izdelek pa zahteva dobrega in spretnega strokovnega delavca. To vprašanje ostane osrednje važnosti tudi tedaj, ko bomo stopodotno prešli v vsej proizvodnji in vzdrževanju na delo po učinku. Zdi se, da smo na ta izredno važni moment vsi skupaj nekoliko pozabili. Le malo ali skoraj nič se ne govori o potrebnem strokovnem usposabljanju delavcev, poudarja se le to, da vsi in vse dela po učinku. Vse to je velike in neprecenljive važnosti za naš gospodarski razvoj, še bolj pa za dvig našega standarda. Istočasno pa ne smemo pozabiti, da je delavčev delovni učinek v veliki meri odvisen tudi od stopnje njegove izobrazbe in strokovne usposobljenosti. Prav zato, ker smo nekoliko pozabili, kako velike in težke ter odgovorne naloge čakajo kolektiv Železarne glede kakovostnih premikov, so padale žolčne in pikre pripombe na osnutek tega pravilnika. Ako izluščimo pripombe, ki so jih dali člani kolektiva na svojih obratnih sestankih, bi jih lahko analizirali in razvrstili takole (Tako pravijo, oziroma je govoril kolektiv, ko je razpravljalo o členih tega pravilnika.):

1. Pravilnik naj se ne uvede prej, dokler ne bo tudi v politiki tarifiranja izvedena analitična ocena delovnih mest.
2. Pravilnik naj se odloži za 1 leto. V tem času naj se izvedejo tečaj in seminarji ter omogoči tako delavcem kakor uslužbencem polaganje ustreznih izpitov.
3. Politika zniževanja tarifnih postavk za neustrezno izobrazbo in delovno dobo naj se izvaja

samo za novo vstopajoče delavce in uslužbence.

4. Ne zniževati tarifnih postavk. Delavcem in uslužbencem, ki nimajo ustreznih izobrazbe in prakse na delovnem mestu, izplačevati polno tarifno postavko, dočim delavcem, ki imajo ustrežno prakso in izobrazbo primerno zvišati osnovno tarifno postavko.
5. Načelno rešiti vprašanje — plačevanje po delovnem učinku ali po kvalifikaciji.
6. Dokler ne bo rešeno vprašanje predloženega osnutka tega pravilnika, naj se dopolni okrožnica glavnega direktorja, št. 14 z dne 1. junija 1959 po predlogu glavnega mehanika, ki pravi: — da se zniževanje tarif. postavk za neustrezno šolsko izobrazbo in prakso izvaja po enotnem principu, in sicer: — zniževanje za delovno dobo do 3 mesecev zaposlitve 5 odstotkov, do 6 mesecev zaposlitve 4 odstotke, do 12 mesecev zaposlitve 3 odstotke, do 2 let zaposlitve 2 odstotka; — zniževanje za kvalifikacijo: osebi, ki nima predpisane kvalifikacije, ima pa nad 7 let prakse na delovnem mestu, se tarifna postavka ne zniža; če ima pod 7 let prakse, se mu za razliko ene kvalifikacije zniža za

Koristni rezultati direktnega povprečja norm

(Nadaljevanje s 1. strani)

su mnogo odvisno, kakšna in kolikšna bo proizvodnja in s tem tudi preseganje norme direktnih proizvajalcev. Praksa je pokazala: kolikor skupina, ki vzdržuje proizvodne naprave, to so ključavničarji, varilci, strugarji itd., dobro, hitro in kvalitetno izvrši popravila, je možna za to tudi večja proizvodnja in s tem preseganje norme direktnih proizvajalcev. V valjarnah na Javorniku so skupine, ki vzdržujejo proge in ostale valjavniške naprave, uspele prav zato, ker so vezane na norme valjavcev, to je direktno povprečje norme proizvodnih delavcev in so zato znatno znižale zastoje prog. Zaradi tega se je dvignila tudi proizvodnja valjanega materiala. Po podatkih iz zadnjih let je ugotovljeno, da so se zastoji znižali od leta 1956 na 1959 naslednje:

na težki progi Javornika I od 20 odstotkov v letu 1956 na 15 odstotkov v letu 1959;

na lahki progi Javornika I od 25 odstotkov v letu 1956 na 20 odstotkov v letu 1959;

v valjarni težke pločevine, t. j. Valjarna 2400, od 21 odstotkov v letu 1956 na 19 odstotkov v letu 1959.

Rezultati tega znižanja so, da je bila v letu 1958 zato na težki progi Javornika I proizvodnja

Jože Mali

Osební dohodki v zvezi s proizvodnimi stroški

Znano nam je, da se po veljavnih predpisih formirajo osebni dohodki iz dohodka, ki ostane v podjetju. Ta dohodek, ki mu pravimo čisti dohodek, se v našem podjetju deli na osebne dohodke in sklade podjetja v razmerju 74,6 : 25,4 %, kar pomeni, da porabimo za osebne dohodke skoraj $\frac{3}{4}$ razpoložljivih sredstev.

Da nam pa bo pojem dohodek in s tem tudi vpliv proizvodnih stroškov na višino dohodka bolj jasen, je potrebno, da na kratko ponovimo, kaj je dohodek. Celotna vrednost na-

ših prodanih proizvodov in uslug predstavlja tako imenovani celotni dohodek. Z denarnimi sredstvi, ki jih dobimo od naših kupcev, moramo najprej v celoti pokriti poslovne stroške, ki so nastali pri proizvodnji blaga, ki smo ga prodali. V poslovne stroške spadajo vsi materialni stroški, amortizacija, obresti in drugi prispevki. Z eno besedo, vsi lastni stroški proizvodnje, razen osebnih dohodkov. Nato pokrijemo še prometni davek od prodanih izdelkov. Ko smo zmanjšali celotni dohodek za poslovne stroške in prometni davek, nam ostane dohodek, ki se deli na delež družbe in na delež podjetja. Delež, ki ga dobi družba, imenujemo prispevek iz dohodka, delež, ki ostane v podjetju, pa čisti dohodek. Z ozirom na dejstvo, da družba zagotovi izplačilo osebnih dohodkov v višini minimalnih osebnih dohodkov, je tisti del dohodka, ki je potreben za kritje minimalnih osebnih dohodkov, oproščen prispevka iz dohodka. Osnova za izračun prispevka iz dohodka predstavlja torej dohodek, zmanjšan za višino minimalnih osebnih dohodkov. Od te osnove izračunamo prispevek iz dohodka z uporabo progresivnih stopenj, ki so predpisane z Zakonom o prispevkih iz dohodka. Te stopnje so v tem smislu progresivne, da so tem višje, čim višja je osnova za izračun prispevka iz dohodka v razmerju z minimalnim osebnim dohodkom. Najvišja stopnja prispevka iz dohodka pa znaša 70 %, tako da podjetju še vedno ostane 30 %, ki jih lahko porabi za povišanje osebnih dohodkov in za svoje sklade.

Shematsko bi lahko prikazali skrajšano obliko delitve celotnega dohodka na naslednji način:

Celotni dohodek

manj poslovni stroški
manj davek na promet proizvod.
je dohodek
manj prispevek iz dohodka
je čisti dohodek

ki ga delavski svet samostojno razdeli na osebne dohodke in na sklade podjetja.

Iz zgoraj opisanega načina delitve celotnega dohodka, je jasno razvidno, da so naši osebni dohodki odvisni od dosežene višine dohodka. Naš cilj torej mora biti: doseči čim večji dohodek, ker bomo samo na ta način lahko uspeli povečati svoje osebne dohodke in ustvariti poleg sredstev za osebne dohodke tudi zadosti sredstev za sklade podjetja, da bomo lahko čimprej z novimi investicijami in rekonstrukcijami izboljšali tehnične pogoje za povečanje produktivnosti in za prehod na kvalitetnejšo proizvodnjo. Povečana produktivnost pa nam bo potem omogočila cenejšo proizvodnjo in s tem večji dohodek; kvalitetnejša proizvodnja pa nam bo omogočila dosegati na trgu boljše prodajne cene, kar bo zopet povečalo dohodek podjetja.

Osnovno vprašanje, ki ga moramo rešiti, je torej, kako čimprej povečati dohodek. Dohodek pa lahko povečamo predvsem na dva načina:

1. da s čim manjšimi proizvodnimi stroški dosežemo isti obseg in isti asortiman proizvodnje, ali da proizvedemo čim več z istimi proizvodnimi stroški — in

2. da pri istih proizvodnih stroških proizvedemo kar najkvalitetnejši asortiman proizvodnje v sedanji količini. — Na ta način zvišamo svojo povprečno prodajno ceno in seveda tudi dohodek podjetja.

Ti dve osnovni možnosti povečanja dohodka moramo imeti stalno pred očmi. Samo na ta način bomo mogli pravilno

oceniti važnost ekonomičnosti proizvodnje. Vedno in povsod se moramo zavedati, da nam vsakih 1000 din nepotrebnih stroškov zmanjša čisti dohodek najmanj za 300 din, ki bi jih lahko razdelili na osebne dohodke ali na sklade. Če gledamo skozi ta očala, potem je naravnost neverjetno, kako na vsakem koraku v podjetju ugotavljamo, da povsem ravno dušno razmetavamo svoje osebne dohodke, ki se sicer trenutno še skrivajo v materialni obliki in se še niso spremenili v denar. — Ker v proizvodnji Železarne glavni strošek predstavlja osnovni material — vložek, moramo vse svoje sile usmeriti predvsem v doseganje kar najboljšega izplesa. Vsak odstotek izboljšanja povprečnega izplesa predstavlja prihranek, ki grede v stotine milijonov. Seveda pa ne moremo zanemariti stroškov predelave, ki so prav tako veliki in važni, saj ravno ti stroški predstavljajo vrednost našega dela in povečujejo vrednost osnovne surovine, ki jo predelujemo in obdelujemo skozi vse faze proizvodnje. Izplem igra veliko vlogo prav zaradi tega, ker je z zmanjšanjem izplesa in s tem količine proizvodnje postalo brez vrednosti tudi vse naše delo, ki smo ga vložili v proizvodnjo tega polizdelka v predhodnih fazah. Zato je zelo važno, da dobro analiziramo stroške predelave in da za vsako vrsto stroškov ugotovimo, v kakšni meri in na kakšen način bi jih mogli zmanjšati.

Pri vsem tem pa ne smemo pozabiti, da imamo celo vrsto stroškov tudi takrat, če obrat stoji, ker moramo plačevati tudi za ta čas amortizacije in obresti, poleg stalnih režijskih stroškov, katerim se ne moremo izogniti. Zato je nujno, da stremimo za kar največjo proizvodnjo in da zmanjšamo zastoje na minimum. Zavedati se moramo, da vsaka enota proizvoda daje gotovi del dohodka ali pa vsaj pokrije del stalnih stroškov. Zaradi tega je treba skrbeti, da se doseže optimalno izkoriščanje razpoložljivih kapacitet. To pomeni, da je treba proizvajati v takem obsegu, da se brez škode za naprave doseže v skupni vsoti največji dohodek, pa čeprav bi stroški po enoti nekoliko narasli, ker ta porast stroškov po enoti nadoknadi povečana količina in s tem tudi povečani dohodek.

Menim, da bi morali s prehodom na ekonomske enote posvetiti precej več pozornosti stroškom proizvodnje in ekonomičnosti poslovanja. Samo v primeru, da bomo vsestransko analizirali naše stroške proizvodnje in da bomo realno postavili normative potrošnje in normalne stroške proizvodnje za vsak posamezni proizvod, bo podana realna možnost za prehod na nagrajevanje po enoti proizvodnje.

Ni vseeno, s kakšnimi stroški proizvodnje pričnemo z nagrajevanjem po enoti proizvodnje, ker moramo vsem obratom pustiti enako možnost povečanja produktivnosti in za olajšanje ekonomičnosti. Prav v zvezi s tem je zelo umesten sklep upravnega odbora, da morata gospodarsko računski sektor in tehnični sektor skupaj analizirati stroške proizvodnje po obračunu do konca septembra. Smatram pa, da bo nujno s prav takšnim sodelovanjem postavljati vrednostne proizvodne plane po posameznih obratih. Zavedati se moramo, da nagrajevanje po enoti proizvoda ni samo neke vrste skupinska norma ali rekord. Kot smo videli iz načina delitve dohodka, vpliva na naše osebne dohodke ne samo količina dosežene proizvodnje, ampak predvsem tudi, s kakšnimi stroški smo dosegli določen obseg proizvodnje in kako smo uspeli to proizvodnjo plasirati na trgu.

RUSKA POMOČ DONAVSKI ŽELEZARNI

Stroji za valjame toplo valjanih trakov v Stalinvarosu so bili zgrajeni v Sovjetski zvezi. Montiranje teh strojev je že v teku. Delo, gradnje in montaže nadzoruje izredna strokovnjak, imenovana strokovna nagrada ing. Blagoveščenski. Po njegovih navodilih se s precizno natančnostjo montirajo na svoja mesta strojni deli ter večji in manjši objekti.

21. rednega zasedanja delavskega sveta

Osnovno vprašanje, ki ga je obravnavalo 21. redno zasedanje DS dne 23. novembra 1959, je bila analiza proizvodnih stroškov po obratih. Grupni knjigovodje so v tej točki dnevnega reda podali zelo izčrpna poročila o gibanju proizvodnih stroškov po obratih. Takšna razprava bo zelo koristila pri uvajanju nagrajevanja po enoti proizvoda, kar se je sedaj pokazalo, pa čeprav je bil to šele prvi poizkus. DS je te analize sprejel, jih potrdil ter sklenil, da se za eno bodočih zasedanj prav tako pripravi analiza norm za vse podjetje.

V zvezi s poročilom UO o svojem delu med 29. in 30. rednim zasedanjem ter v zvezi s poročili stalnih komisij je DS sprejel naslednje sklepe:

— Ukinjejo se usluge kamionskih prevozov za potrebe članov kolektiva, ker je s kamioni, kar jih je še ostalo v podjetju, nemogoče ugoditi vsem željam in potrebam.

— Izračun odstotka norme za delovodje proizvodnih obratov se izplača v celoti le, če je dosežen kvaliteten faktor s 100 %

in več. Če je kvaliteten faktor izpod 100 %, se izračunani odstotek norme korigira z dejansko doseženim kvaliteten faktorjem (obenem pa se, kot dosej, korigira še s faktorjem HTZ navzgor in navzdol).

— Do sprejetja Pravilnika o zniževanju tarifnih postavk za neodgovarjajočo izobrazbo in prakso se izvaja prvi odstavek 24. člena Tarifnega pravilnika obenem s sklepom DS z dne 29. maja 1959.

Prvi odstavek 26. člena tarifnega pravilnika se glasi: »Za delavce, ki imajo manj kot predpisano prakso na delovnem mestu ali podobnih delih in po izobrazbi ter sposobnosti ne ustrezajo zahtevam delovnega mesta, se tarifna postavka lahko zniža, toda največ 15 %«.

Sklep DS z dne 29. maja 1959 pa pravi, da do sprejetja pravilnika, ki je sestavni del tarifnega pravilnika, veljajo predpisi po ustaljeni dosednji praksi.

— Potrdi se Pravilnik o nagrajevanju.

Na tem zasedanju je DS potrdil predlog sklepov, katerega je izdelala posebna komisija, za

to imenovana na 20. rednem zasedanju, ko je DS razpravljalo o 9-mesečnem finančnem poročilu ter o poročilu bilančne komisije OLO o zaključnem računu za leto 1958.

Sprejete sklepe objavljamo v celoti:

1. V zvezi s določitvami tržne cene osnovnih sredstev, izdelanih v lastni režiji, DS potrjuje predračun vseh delavnic v okviru finančnega plana podjetja ter s tem določa, da je vse usluge za lastne investicije treba obračunati po lastni ceni.

2. Zadolži se uprava podjetja, da mora do konca leta uvesti register osnovnih sredstev.

3. DS naroča upravi podjetja, naj popiše vse vrste materiala in vrednosti v smislu predpisov, vendar naj se predhodno dogovorijo z merodajnimi organi oblasti, da se najde primerna rešitev, ker je izključeno, da bi se zaradi velikega obsega našega podjetja moglo striktno ravnati po celotnem predpisu o inventuri.

4. Odobri se primanjkljaj na osnovnih sredstvih v višini 3.101.594 din in 2.900.595 din na osnovna sredstva, katere je DS že odobril kot inventurne razlike na svojem rednem zasedanju dne 23. julija 1959.

5. Refundacija kritja predčasno likvidiranih osnovnih sredstev v višini 127.510.674 din je že izvedena, DS pa odreja, da se mora uprava podjetja v bodoče bolj zanimati za ravnanje z osnovnimi sredstvi kakor dosej. Kolikor bo kakšno osnovno sredstvo občasno likvidirano brez sklepa DS, bo storilec klican pred disciplinsko komisijo in najstrožje kaznovan.

6. DS bo premočil predlog vpeljave centralnega zbiranja vrednosti posameznih del investicijskega vzdrževanja ter meni, da je to materialni strošek posameznega obrata v okviru odobrene stopnje amortizacije za vzdrževanje. Vendar bo o tem sklepal in odločal šele pri sprejemanju nove organizacije za celotno podjetje.

7. Naroče se upravi podjetja, naj z Narodno banko uredi vprašanje dviga blagajniškega maksimuma.

8. Zaloge nedokončane proizvodnje niso bile popisane po predpisu in popis ni sestavljen po elementih kalkulacije. DS sodi, da je zahteva po takem popisu težavna, ker se proizvodnja teže industrije po sedanjih praksi ne odvija po delovnih nalogih in je zato težko napraviti popis teh zalog po strukturi kalkulacije, kljub temu pa naroča upravi podjetja, naj pokrene vse mere, da bi zadoštila predpisu.

9. DS ponovno odreja, da je treba razčistiti primanjkljaj 32 tisoč 205 kg črnih cevi v cevarni.

10. Vse zadolžitve skladiščnikov predlaga DS v disciplinski postopek, da se ugotovi dejanska krivda posameznikov in kolikor je ta ugotovljena, da se proti krivcem uvede sodni postopek za povračilo škode.

11. DS bo pri zaključnem računu posvetil vso pozornost pravilnemu obračunu planske cene po svoji gospodarski komisiji, vendar misli, da za lansketo leto tu ni bilo problemov, ker so planske cene uporabljali samo vzdrževalci, ti stroški pa so v primeri s celotnimi stroški vsega podjetja zelo majhni.

12. Zaradi razmejitev stroškov kala, kvara in loma je DS določil posebno komisijo, ki naj za celotno podjetje do 15. decembra 1959 postavi normative za posamezne materiale.

13. Vse spremembe glede preknjižbe raznih nepravilnih stroškov odnosno zajemljanja knjigovodskih podatkov je DS pregledal in opozoril upravo podjetja, naj v bodoče pazi na to, da ta

nepravilnosti odpravi. Potrjuje tudi naknadno ugotovljeni in popravljeni dohodek podjetja za leto 1958 v višini 8 milijard 506.934.024 din, to se pravi, povečan za 28.123.795 din in z delitvijo dohodka popolnoma soglašaja.

Dalje soglašaja s prenosom manj realiziranih plač odnosno z razliko med kontom 15 in 25 v višini 83.102.418 din, da se ta sredstva izrabijo za denarni sklad osnovnih sredstev in sklad splošne porabe, kakor je o tem že predhodno sklepal na zasedanju dne 2. septembra 1959. — Kar pa se tiče centraliziranja komunalnega oddelka v eno samo podjetje, misli, da je ravno tako zadeva reorganizacije, ki je že v postopku.

14. Delavski svet soglašaja in potrjuje predlog stalne inventurne komisije, da se razknjiži naslednje inventurne razlike in to v breme neposlovnih dohodkov: presežek 6.991.865 din, in na račun inventurnih primanjkljajev 866.725 din. S proizvodnjo je treba obračunati presežek 3.655.607 din, in primanjkljaj 1.001.762 din ter razlike pri drugem popisu — presežek 2 milijona 752.372 din in primanjkljaj 2.032.510 din, ki so nastale od 1. junija do 31. oktobra in jih je obračunati z neposlovnimi dohodki in izdatki.

Za primanjkljaj 18.908 din je treba odgovorne osebe predati disciplinski komisiji podjetja in če se ugotovi krivda posamez-

Z vsjo moderno tehniko je otvorilo gradbeno podjetje »Gradis« novo gradbišče na Jesenicah

nika, naj se povračilo škode izterja sodnim potom.

15. Poročilo o 9-mesečnem finančnem poslovanju podjetja je delavski svet vzel na znanje in ga v celoti odobril ter je doseženi dohodek 7.120.012.840 din razdelil takole:

doseženi dohodek 7.120.012.840 dinarjev; delež družbi — zvezi 3.387.982.385 din, delež LRS, OLO, ObLO 329.985.874 din, delež podjetja 3.402.044.581 din, delitev deleža kolektiva na temelju tarifnega pravilnika 74,60 % za osebne dohodke 2.537.925.257 dinarjev, rezervni sklad 144.305.461 dinarjev, posebni rezervni sklad in rud. 14.396.277 din, od posebnih udeležbe v sklad 64.955 din, nerazporejena sredstva 705 milijonov 352.631 din. Milan Polak

Zakaj rakova pot?

Že zopet smo pri redu in čistoči. Sicer je to več kot potrebno, saj zaznamujemo v oktobru nazadovanje, ki nam nikakor ne more biti v čast. Kje so vzroki, tega ne bom našteval; vsak, ki je odgovoren za to, sam prav dobro ve. Morda bi bilo bolje priporočiti merodajnim radikalnejši poseg v to vprašanje, sicer bomo kaj kma-

lu zopet tam, kjer smo začeli. Jasnno je, da to ni splošen pojav, skupna ocena za vse podjetje pa je le nazadovanje.

Kot vidimo, je spodnja tabela ocenitve posameznih obratov po mesecih zgovoren dokaz, kako so obrati izvrševali svoje obveznosti v tej, sicer premalo cenjeni tekmovalni disciplini.

Mesec in ocena

Obrat	V.	VI.	VII.	VIII.	X.
Plavž	12	13	15	15	13
Martinarna	6	7	7	7	9
Elektro peč	6	7	7	9	10
Zična valjarna	7	12	12	14	13
Javornik I	10	9	11	18	17
Javornik II	7	8	8	10	14
Valjarna 2400	9	11	12	15	16
Jeklovlek	15	16	18	18	16
Hladna valjarna	14	15	15	13	15
Zičarna	14	14	13	14	15
Cevarna	14	14	14	15	16
Žebeljarna	9	12	12	13	14
Elektrodni oddelek	10	11	12	15	17
Livarne	16	15	15	17	18
Samotarna	18	15	17	17	16
Elektro delavnica	7	10	10	10	12
Javornik III	9	9	7	10	13
OTK	12	12	10	10	15
Promet	9	8	9	8	10
Transport	6	8	9	10	12
Energijska grupa	12	12	11	13	16
Mehanična delavnica	10	9	7	12	12
Konstruktorska delavnica	11	13	15	17	16
Gradbeni oddelek	8	8	7	7	7
Uspeh vsega podjetja %	52,3	53,9	56,8	63,9	69,8

Obrat Javornik I je že v septembru krenil navzdol in mu je prisojenih 13 točk za v oktobru najdeni red in čistočo več kot dovolj. Bivalnica (počivališče) v progi naj bo zgovoren primer, kakšen naj ne bo prostor, kjer se zadržuje moštvo izmene. Ali bi ne bila slika lepša tudi na papirju, če bi ne bilo tega nazadovanja. Kaj mislijo o tem vodilni organi in kaj kolektiv?

Podobno je bilo v oktobru tudi v valjarni tanke pločevine. Celo obrat jeklovlek, ki je bil 3 mesece zaporedoma takorekoč med favoriti, je nekoliko popustil, saj se z delnim neredom v skladišču more ponašati. Pridružujeta se mu valjarni polfabrikatov nikakor ne tudi še hladna valjarna in žičarna, ki nikakor ne prideta do tega, da bi odstranila navlako ob zunanji strani lužilnice. Samotarna je na žalost prednjačila le enkrat, vsi ostali meseci pa so v tendenci popuščanja.

Poglavje za sebe je zadevno stanje v prometu. Ali res ni mogoče enkrat za vselej odpraviti tak odnos do reda in čistoče. Cigaretne škatlice in drug papir, pa čistilna volna in premog — same gorljive

ve snovi — ležijo med tiri pred kurilnico ob vsakem obhodu. In higijenski prostori? — S primernim nastopom bi nadrejeni lahko dosegli znatno izboljšanje sedanjega stanja in tako kot prvi pokazali pravo smer tudi ostalim članom svojega kolektiva.

Tudi transportni oddelek, ki je bil sicer v nenehnem porastu, je zdrknil za 2 točki predvsem zaradi svoje umivalnice, ki bi jo lahko dali na razstavo. Pri njih namreč vrata zapirajo kar z nogami, sledovi čevljev so vidni celo v višini kljuke, medtem ko sledovi beljenja pred meseci nikakor ne izginejo.

Omenjeni so le obrati, ki so v oktobru nazadovali. Naj jim bo polletna ocena vir vzpodbud za čimprejše izboljšanje sedanjega stanja.

Več reda v martinarno in elektro peč in več čistoče v vse ostale, doslej še neimenovane obrate, pa bo tudi rezultat ocenitve boljšil.

Im ob koncu še ena misel: Več uspeha na tem področju bi vsekakor dosegli, če bi bil pogoj za I. mesto vsaj 18 točk v tej disciplini ali pa penali v kakršnikoli obliki.

26. redna seja UO

Na svoji 26. redni seji dne 20. novembra 1959 je UO razpravljalo pretežno o tekočih zadevah ter prošnjah organizacij in posameznikov.

Tako je UO med tekočimi zadevami imenoval soglasno sklepu DS posebno strokovno komisijo, ki bo imela nalogo, da prouči celotni sistem dela visokih peči z vsemi priključenimi obrati. Sklep o imenovanju take komisije je DS sprejel na svojem 20. rednem zasedanju 9. novembra, ko je odobril sklepe z ozirom na razpravo o delu visokih peči. Komisijo pa sestavljajo naslednji naši strokovnjaki: ing. Stanislav Turk, ing. Edo Bevc iz metalurškega inštituta ter ing. Ivan Arzenšek in ing. Vinko Čizman, pomočnika tehničnega direktorja.

Med prošnjami pa je UO razen ostalih razpravljalo o naslednjih prošnjah:

Smučarski klub Jesenice je vložil prošnjo na UO za dotacijo v sezoni 1959/60, ki bi jo ta klub rabil, da se dvigne ta lepi zimski šport pri nas na Jesenicah in da ne bi izgubili tra-

kolektiva koristili z ozirom na to, da delajo na delovnih mestih, ki so izpostavljena zdravju škodljivim vplivom, medtem ko je DS sklenil, da se ti dopusti ne bodo dajali, ker je pomanjkanje delovne sile in je odsotnost zaradi rednih in izrednih dopustov že itak zelo velika. — Takrat je UO sklenil, da se ti dopusti, ki so že izkoriščeni, prenesejo na dodatne dopuste za nedeljsko delo, za tiste, ki pa nedeljskega dela nimajo, pa naj bi se sestavil seznam, da bi UO lahko sprejel pravičen sklep v odnosu na ostale. Kadrovskega sektorja je takšen seznam napravil, vendar ga je UO zavrnil, ker ni popolnoma v skladu s sklepom, do prihodnje seje, ko ga bo kadrovskega sektorja izpopolnil.

Tovariš T. Š. je vložil na UO prošnjo za ponovni sprejem. Ta tovariš je bil obračunan zaradi neopravičenih izostankov. Čeprav je preko svojega sodelavca obvestil mojstra, da je bolan. Ta sodelavec je mojstra, iz neznanh razlogov napačno obvestil o vzroku izostankov, pa je

OBVESTILO

ZDRAVSTVENI DOM JESENICE javlja, da je nastala glede delovnega časa v Dispanzerju za žene naslednja sprememba:

Dr. Tatjana Zalokar ordinira od 1. decembra 1959 vsak ponedeljek od 14. do 19. ure za ambulantne preglede in vsak petek od 14. do 19. ure za Posvetovalnico za noseče.

Dr. Mušič Boris pa ordinira kot doslej, to je vsak torek in četrtek od 15. do 19. ure in vsako sredo od 16. do 19. ure in to le za ambulantne preglede.

V. d. upravnika
Dr. Milan Čeh

dicionalnih uspehov, ki smo jih Jeseničani v tem športu vedno dosegali. Ker pa vloga ni bila dovolj konkretna, je UO sklenil, da mora Smučarski klub predložiti gospodarsko poročilo, iz katerega bo razvidno, za kaj se bo dotacija potrebovala in kakšen je program tekmovanja in smučarskih prireditev. Smučarski klub je poročilo predložil in bo UO na prihodnji seji odredil višino dotacije.

UO je že na eni prejšnjih sej razpravljalo o dodatnih dopustih, ki so jih nekateri člani našega

mojster tov. T. Š. pisal »plave« in je na ta način bil obračunan. Tovariš T. Š. je med tem časom, da bi dokazal, da je dober delavec in pošten član naše skupnosti odšel prostovoljno na avtno cesto. Po sporočilu Obč. komiteja LMS je bil v IV. gorlenjski mladinski brigadi »Pavle Mede-Katarine« tov. T. Š. med najboljšimi in je za svoje požrtvovalno delo odlikovan 2 krat z diplomu udarnika.

UO je zato sklenil, da se tov. T. Š. ponovno sprejme v podjetje.

Cesta Cirila Tavčarja že služi svojemu namenu

Kratek intervju o ekonomskih najemninah

Kako potekajo priprave za ugotavljanje vrednosti stanovanj v naši občini na podlagi sprejetih predpisov, ki urejajo stanovanjske zadeve?

Priprave za ugotavljanje vrednosti stanovanj ali točkovanja so v polnem teku. Predvidevamo, da se bo popisovanje samo začelo po 10. decembru tega leta. Celotno območje občine bo razdeljeno na popisne okolišje, tako bo delo lahko nemoteno in hitro potekalo. Posebno paznjo posvečamo predpripravi za izvedbo popisa na terenu samem, ki so po našem mnenju porok za hitro in solidno izvedbo zadane naloge. V okviru občine sta bili imenovani dve komisiji, ki bosta poleg občinskih upravnih organov vodili izvedbo tega popisa in pripravljali osnutke predpisov, ki naj jih sprejme ljudski odbor na podlagi pred kratkim sprejetih zakonov.

Katera je najvažnejša postavka pri določanju novih najemnin?

Mislimo, da je osnovna postavka, ki bo vplivala na pravilno določanje najemnin — točna in objektivna izvedba točkovanja stanovanj. Pravilna izvršitev točkovanja pa zavisi po našem mnenju na eni strani od dobrega in strokovno izvežbanega kadra popisovalcev, na drugi strani pa od tesnega sodelovanja predstavnikov stanovanj, ki se bodo točkovala, s popisovalci, kajti tako nosilec stanovanjske pravice, kakor tudi hišni svet in stanodajalec morajo biti pravočasno obveščeni, kdaj se bo točkovanje vršilo ter prisostvovati popisu s tem, da že takoj ob času popisa ali pa v pritožbenem postopku lahko dajo svoje pripombe na izvršeno točkovanje. Seveda je pa zaradi tega potrebno, da se vsi stanodajalci in stanodajalci čim podrobneje seznanijo s tabelami, ki so bile pred kratkim objavljene v dnevnem časopisu in v Uradnem listu. Le dobro poznavanje materiala točkovanja in objektivnost sta pogoj za zmanjšanje nerealnih pritožb, ki bi v tem postopku nastale.

BOLNIŠKI DOPUSTI

Tov. Simon Pretnar, stanujoč v Sp. Gorjah 81, zaposlen v žični vatljarni, je boloval od 14. 9. 1959 do 26. 10. 1959. Med bolovanjem dne 17. 10. 1959 je bil v restavraciji »Vintgar«, kjer je popival, plesal in bil močno vinjen. Ko je odšel na zadnji pregled k zdravniku, se je izrazil, da je vseno, če tudi pol leta boluje, ker ima doma dosti dela.

Da je imenovan bil res na zabavi, je potrdil tov. S. I., zaposlen v istem obratu s podpisano izjavo. V razgovoru s tov. P. S. priznava tov. Simon Pretnar tudi sam, da je bil res na zabavi.

Gornja objava naj bo v bodoče opozorilo vsem bolujočim, da je bolniški dopust namenjen samo zdravljenju, ne pa posejanju raznih zabav.

Živko Alojz

Koliko stanovanj predvidevate, da bo potrebno oceniti in kako je s predpisi, ki naj jih sprejme Ljudski odbor?

Predvidevamo, da bo potrebno oceniti oziroma točkovati okoli 5000 stanovanj. Kar se pa tiče predpisov s stanovanjskega področja pa bodo osnutki odlokov in

Poslovanje z materialom je v našem podjetju zelo raznoliko. Imamo centralna in obratna skladišča. Skladišča so razdeljena po vsem podjetju, prostorsko so zelo različna, njihova oprema je precej primitivna. Administrativno poslovanje v skladiščih ni bilo enotno. Velikokrat je delavski svet ob razpravi o zaključnem računu podjetja obravnaval nepravilnosti, ki so se dogajale v skladiščnem poslovanju. To stanje se je v letošnjem letu že vidno popravilo, zlasti odkar je začela delovati stalna inventurna komisija, ki poleg stalne nepričakovane kontrole po skladiščih izvaja tudi inšpektorsko vlogo in uvaža enotni sistem poslovanja z materialom.

Urejeno poslovanje z materialom zahteva red v skladiščih, enoten sistem evidence kakor tudi ažurnost v administrativ-

drugih predpisov v najkrajšem času postopoma predloženi obema zboroma Občinskega ljudskega odbora, da o njih razpravljata. Smatramo, da bi ne bilo napak, če bi odloke s tega področja, ki jih bosta oba zbora sprejela, objavljali v tem glasilu, da bi bili naši občani čimbolj seznanjeni.

Mestni avtobusni promet in koristniki

S 15. novembrom je Železarna Jesenice odstopila zadnje svoje avtobuse mestnemu prevoznemu podjetju »Avtoservis« Jesenice. S tem korakom je Železarna Jesenice ugodila vsakoletnim zahtevam bilančne komisije, obenem pa tudi predpisu, ki pravi, da se gospodarska organizacija kot je Železarna Jesenice poleg svoje dejavnosti ne sme pečati še z avtobusnimi prevozi ljudi.

Z ozirom na gornje dejstvo je članom našega kolektiva, ki se vozijo z avtobusi v službo in nazaj, potrebno pojasniti spremembo pri plačilu mesečnih prevoznih tarif, kakršne bodo s 1. januarjem prihodnjega leta. S tem so mišljeni dosednji prevozi, ki jih je vršila Železarna Jesenice s svojimi avtobusi. Kakšna bo ta sprememba?

Verjetno ni znano vsem koristnikom gornjih avtobusnih prevozov, da je njihov mesečni prispevek za vozni listek znašal komaj 16% dejanske cene. Dejanska cena mesečnega voznega listka znaša od Plavža do tovarne na Jesenicah 1560 din, do Javornika 2496 dinarjev, od kolodvora Jesenice do tovarne Javornik 1872 din. Koristniki pa so plačali od Plavža do tovarne na Jesenicah 250 din, do Javornika 400 din, ter od kolodvora Jesenice do tovarne Javornik 300 dinarjev mesečno. Razlika do 600 dinarjev je plačala Železarna iz sklada osebnih dohodkov, to je na račun celotnega kolektiva, razliko nad 600 din pa je isto tako plačala Železarna na račun materialnih stroškov.

Delavski svet Železarne Jesenice je sprevidel, da so gornje ugodnosti, ki jih ima le del članov našega kolektiva, v sedanji stvarnosti oziroma pogojih neutemeljene in bi pri ostalih članih kolektiva utegnile naleteti na neodobranje. Zato je DS na svojem zasedanju dne 16. 10. t. d. sklenil, da bo Železarna od 1. januarja prihodnjega leta dalje krila le razliko od 600 din navzgor kar je določeno že z uredbo. Tako bodo morali koristniki avtobusnih uslug od navedenega časa dalje plačati mesečni vozni listek do 600 din sami.

Ta sklep DS je razumljiv z ozirom na to, da morajo tudi drugi člani kolektiva, ki se vozijo z av-

tobusi in vlaki na delo in z dela iz oddaljenih krajev, plačati vozni listek do 600 din sami. Poleg tega pa bi bilo nepravilno, da bi morali ostali delavci kolektiva kriti razliko v ceni voznih listkov do 600 din iz svojih plač, kakor je to bilo do sedaj.

Anton Komljanec

Z analizo proizvodnih stroškov za prvih devet mesecev letošnjega leta o kateri je razpravljala centralni delavski svet na svojem zasedanju 23. novembra letos, je bil brez dvoma storjen v delavskem upravljanju pomemben korak naprej. Centralni delavski svet se je že nekajkrat dotaknil vprašanja proizvodnih stroškov, navadno ob obravnavanju letnega zaključnega računa, vendar, kakor rečeno, samo dotaknil, ker je glavno pozornost ob takih prilikah posvečal le razdelitvi ustvarjenega dohodka, ne pa tudi vzrokom boljšega ali slabšega uspeha gospodarjenja v podjetju. Preobrat na tem zasedanju pa je lahko trden temelj in garant uspešnemu gospodarjenju v srujočih se samostojnih ekonomskih enotah Železarne Jesenice. Upati je, da se bodo novo izvoljeni obratni delavski sveti imenovanih enot lahko temeljiteje poglobili v analizo proizvodnih stroškov, kakor se more centralni delavski svet za celotno Železarno. Značilna je bila izjava nekega starejšega člana delavskega sveta, ki je med odmorom v pogovoru z ostalimi člani dejal, da se mu od samih števil in procentov vse vrte v glavi, vendar pa da je bilo zasedanje najzanimivejše, odkar je član delavskega sveta. Zato bo potrebno še mnogo trdega vzgojnega dela, da bodo članom kolektiva ali pa vsaj članom delavskega sveta postale, v začetku sicer suhoparne številke, zanimive, predvsem pa tudi razumljive.

Delo, ki ga je izvršil gospodarsko računski sektor podjetja kot pripravo za obravnavanje proizvodnih stroškov na zasedanju centralnega delavskega sveta, je brez dvoma zahtevalo mnogo trdega de-

nem poslovanju z materialom. Te zahteve prihajajo še bolj do izraza v trenutku, ko preidemo z evidenco in obračunom materiala na sistem luknjanih kartic.

V podjetju imamo idealen predlog za bodoči način poslovanja, evidence in obračuna materiala. V bistvu ne uvajamo nov sistem, temveč sedanji način se poenoti, dokumenti, s katerimi smo dosedaj poslovali, so prilagojeni strojnemu načinu evidence. Ročna evidenca, ki je bila dosedaj v materialnem knjigovodstvu po obratih, se prenese v strojni oddelek, v obratu ostane samo pri skladiščniku skladiščna kartoteka.

Za prehod na strojno evidenco in obračun materiala je nujno predhodno pripraviti:

a) Spisek vsega materiala in orodja, ki se uporablja v podjetju. Vsakemu materialu se mora določiti šifro, pod katero se bo v bodoče evidencial. Ta šifra je za en in isti artikel enotna za vse podjetje.

b) Vsem vrstam materiala smo morali določiti, po kateri enoti mere jih bomo evidenciali (meter, liter, kos, par in tako dalje). Enota mere je za en artikel enotna za vse podjetje.

c) Vsak kos materiala dobi plansko ceno, po kateri se obračunava v vsem podjetju.

d) Vsa skladišča v podjetju smo morali oštevilčiti. V strojnem oddelku bomo vodili evidenco, stanje in gibanje materiala po skladiščih, zato morajo biti le-ta oštevilčena.

S preходом od ročne na strojno evidenco in obračun materiala, šifra nadomesti besedo. Vsi izrazi, ki smo jih pri ročni evidenci uporabljali v pisani besedi, se sedaj spremenijo v šifre. Torej tudi tu imamo isti pojav, kakor smo ga imeli pred dvema letoma, ko smo prenesli obračun osebnega dohodka od ročne na strojni.

Prehod od ročnega na strojni obračun materiala ni enostaven,

zlasti ne bo enostaven za tiste obrate in skladišča, kjer dosedaj niso imeli urejenega poslovanja v skladišču. Težko bo tam, kjer niso imeli skladiščne kartoteke, tam kjer je bilo poslovanje z materialom bolj po domače, tam kjer so bili v sporu z vsako, še tako potrebno dokumentacijo (nakaznice, izdajnice). Strojni sistem zahteva red, ažurnost, enotno dokumentacijo in sistem poslovanja.

S preходом na strojni sistem se moramo zavedati, da bo stroj obdelal le tiste podatke, ki mu jih bomo mi servirali. Od stroja ne moremo zahtevati, da ugotavlja, ali so podatki točni ali ne. Stalno moramo imeti pred očmi, da stroj lahko naredi določene računske operacije, ne more pa misliti. Stroj nas torej lahko nadomesti pri ročnih računskih operacijah, ne more pa nas nadomestiti pri razsodnosti.

Po predvidenem programu se prenos evidence in obračuna izvrši 31. januarja 1960. V ta namen je Center za izobrazbo podjetja organiziral v mesecu novembru seminar za vse skladiščnike, materialne knjigovodje, delovodje in referente priprave dela. Na teh seminarjih so obravnavali celotni sistem evidence in obračuna materiala. Vzoredno s tem smo v skladišču predelovalnih obratov z dne 1. oktobra 1959 uvedli poslovanje z materialom že po novem sistemu, da bi tako v praksi preizkusili sistem in ga izpolnili z izkušnjami, ki jih bomo pridobili v teh obratih.

Kaj nam še preostane, da storimo v mesecu decembru? Vsa tista skladišča, ki dosedaj niso uspela urediti skladiščno kartoteko, morajo to narediti. V kartoteko morajo uvesti odgovarjajoče šifre. Kolikor v posameznem skladišču obstajajo še artikli, ki nimajo še odredene šifre, mora skladiščnik takoj zahtevati šifro.

Danté Jasnič

Analiza devetmesečnih proizvodnih stroškov

Analiza stroškov, ki so jo podali za posamezne ekonomske enote knjigovodje, oziroma analitiki teh enot, je bila s pomočjo izdelanih diagramov dokaj razumljiva in včasih kar temperamentno tolmačena. Korak, ki ga je naredil gospodarski računski sektor pri svojem delu, je pomemben in zasluži vse priznanje. Zeleno je le, da ta korak ne bi zastal. Seveda bosta morala v dopolnitev celote narediti korak naprej tudi tehnični in komercialni sektor, kajti le tako končni uspeh ne bo izostal.

Analiza proizvodnih stroškov po posameznih obratih je dala zanimive ugotovitve, v katere se bodo morali poglobiti naši ekonomisti in skupno s tehniko najti najboljše možne rešitve.

V ekonomski enoti topilnic (plavž, jeklarne, elektro-peč) se je ugotovilo, da nam bo v letošnjem letu zaradi remonta in ostalih neugod na plavžu izpadlo 10.000 do 12.000 ton surovega železa. Ker bomo morali izpadlo količino surovega železa nabaviti v ostalih jugoslovanskih železarnah in bo zato dražje, bodo proizvodni stroški v tej enoti občutno narasli, kar vse bo seveda vplivalo na končni finančni uspeh podjetja. Pri analizi porabe koksa bi bila razumljiva ugotovitev, da ima le boljši sestav vložka za posledico manjšo porabo koksa, vendar se je ugotovilo, da je kljub padanju kakovosti vložka padla tudi poraba koksa, kakor je to bilo v mesecu septembru. Pri analizi tega se je ugotovilo, da je padec porabe koksa rezultat uporabe večje količine inozemskega koksa.

Pri analiziranju proizvodnih stroškov v jeklarni se kaže nesorazmerje asortimana vložka napram

planiranemu, ki je vzrok pomanjkanje surovega železa. Ker so bile porabljene večje količine starega železa kot je bilo planirano, je nujno, da bo treba do konca leta to nesorazmerje spraviti v sklad, sicer bomo morali plačati visoke penale, kar bi seveda porušilo finančni uspeh jeklarne. Analiza je pokazala tudi neupravičeno nihanje v porabi toplotne energije, čemur bo potrebno posvečati večjo pozornost.

Pri analizi vložka na težki progi, kjer je planiran tudi vložek v višini 16.141 ton, je bilo ugotovljeno, da je bilo že v devetih mesecih porabljenih 15.731 ton, kar je seveda imelo za posledico višjo ceno vložka, to pa vpliva na zmanjšanje razlike med lastno in tujino ceno v realizaciji. Tako smo v tem času na račun kupljenega vložka plačali več kot 195 milijonov din. Ta razlika točno dokazuje ozko grlo naše jeklarne in je treba prvenstveno misliti na gradnjo nove elektro peči.

V valjarni 2400 je hkrati pereče vprašanje kvalitete vložka zaradi nastalih napak v predhodnem obratu, kar občutno zmanjšuje finančni uspeh.

Nezadovoljivo je stanje v pločvinski valjarni, kjer je primanjkljaj odgovarjajočega vložka povzročil izpad proizvodne dinamike, dekapirane in trafo pločevine, kar bo seveda tudi neugodno vplivalo na končni finančni uspeh podjetja.

Analiza proizvodnih stroškov v ekonomski enoti predelovalni obrati ni pokazala kakih bistvenih odstopanj. Potrebno je navedeti veliko rentabilnost elektrodnega oddelka v zvezi z lanskoletno nabavo nove

(Nadaljevanje na 5. strani)

Kaj je novega v obratih?

Sodobni postopek flemanja

Napredek v raznih obratih, ki naj nam zagotovi večjo in boljše proizvodnjo, moramo z vsemi silami podpirati. Še posebej je važno to za našo Železarno, ki se mora preusmeriti v kvaliteto.

S tem namenom je Uprava Železarne povabila prek zastopništva firme Ferrolegeringar Zürich svetovno znano švedsko firmo »Höganäs Billesholms«, ki proizvaja okoli 60 % svetovne proizvodnje praška za rezanje in flemanje — FC 100 — na poizkusno rezanje in flemanje vseh vrst litin do visokolegiranih jekel, ki se sicer po dosedanjem načinu, kakršni je pri nas v rabi, ne dajo rezati.

Kot strokovnjak je celoten postopek rezanja in flemanja raznih vrst legiranih jekel prikazal simpatični švedski metalurg ing. Börje Brandstedt iz Höganäs. Zastopniško firmo pa je predstavil Joachim von Elpons iz Züricha.

Poizkusi, ki so jih izvajali 4. in 5. novembra 1959, so bili posebno zanimivi v naslednjem: Valjarne na Javorniku imajo vedno več legiranih in visokolegiranih jekel v programu valjanja. Čiščenje površin, blokov, bram in ostalih profilov je z običajnim gorilcem za flemanje možno le pri jeklih z max do 0,05 % C. Preostalo nam je še dragi način struženja blokov v obdelovalnici, pri čemer lahko ugotovimo, da gre razmeroma mnogo kovine v obliki ostružkov v odpadke.

Omenjeni poizkusi pa so uspešno prikazali za nas novo možnost ekonomičnega čiščenja površin blokov visokolegiranih in ostalih vrst jekel. S posebnim gorilcem, ki je sicer podoben običajnemu flemarkske gorilcu, le da ima še dodatno cev za prašek FC 100, dosežemo temperaturo okoli 3300 stopinj Celzija. Za rezanje in flemanje ogljikovih in nizkolegiranih jekel je uspešen običajni način, pri čemer acetilen in kisik proizvajata plamen, ki kovino raztali, pri tem pa zgori še železo s kisikom in sprošča dodatno toploto. Površina bloka pri tem seveda oksidira ozi-

roma odgoreva. (To je princip čiščenja z acetilenskim gorilcem.)

Popolnoma druge razmere pa zavladajo pri rezanju in flemanju nerjavečih jekel, brzostruženega jekla, manganskih jekel, neželeznih kovin itd. Postopek odgorevanja železa s kisikom v žlindro je nemogoč. Nastala prva žlindra in oksidi se namreč po svojem nastanku ne raztalijo več in ta plast oksidov in žlindre prepreči odgor (odrez pri rezanju in flemanju) materiala.

Da bi omogočili raztalitev teh oksidov in žlindre, dodajamo acetilenski plamen železni prašek. Nadomestili smo torej železo, ki pri običajnih kvalitetah pri flemanju odgoreva. Pri zgorevanju praška s kisikom se sprošča precejšnja količina toplote, ki raztali okside in žlindre ter očisti površino visokolegiranega jeklenega bloka.

Po opisanem principu smo torej izvedli naše poizkuse ob prisotnosti vodilnih valjavcev. Uspešno je bilo izvršeno flemanje kvalitet Mn2, PMO, Pr. 10. extra. Pri slednji kvaliteti se je pokazalo, da bi z nekajednevno prakso lahko dosegel rezalec gladke površine. Uspeh je torej tu.

Prav po istem principu smo pričeli še s plameanskim rezanjem visokolegiranih jekel Pr. 2 spec., Pr. 11, kar je poteklo popolnoma brezhibno. Iz tega je razvidno, da smo pred rešitvijo problema, ki je za kvaliteto Železarne lahko odločujočega pomena.

Z najmanjšimi sredstvi lahko uvedemo nov in zares sodoben postopek, pri čemer bomo dosegli precej višji izplen v valjanih proizvodih visokolegiranih jekel. Postopek čiščenja bo časovno lahko skrajšan in zelo poenostavljen.

Dne 5. novembra pa je bilo v organizaciji DIT v zgornjih prostorih Kazine prirejeno predavanje, kjer je bilo tudi teoretično vprašanje rezanja s praškom zadovoljivo objašnjeno. Posamezne slike, projicirane z epidiaskopom, je tolmačil ing. Joachim von Elpons,

prav tako je na vprašanja odgovarjal tudi ing. Börje Brandstedt.

V potrdilo naj navedemo še to, da naša livarna že redno uporablja omenjeni postopek nad eno leto in to pri rezanju livnega sistema od odlitkov iz visokolegiranih jekel, odpornih proti ognju, ter pri kompliciranih odlitkih iz sive litine in to s popolnim uspehom.

Z uvedbo rezalnikov in flemarkske naprav v valjarni pa bomo storili velik korak naprej v kvalitetnejše delo, ki bo za nas edini izhod pri obstoječih potrebah in nujnem prehodu v kvaliteto železarno.

Rado Torkar

Boris Puh

Metalizacija

V mehanični delavnici Jesenice obratuje od 1. junija 1959 naprava, ki je namenjena repara-

Tudi v bolnici so praznovali

Znano je, da v novi bolnišnici na Plavžu ob večjih praznikih prirejajo bolnikom razne prireditve ali proslave. Dosedaj so na teh praznavah navadno nastopali jeseniški Svobodaši, ki jih je povabila na slavo bolniška uprava. Letos, za Dan republike pa so bolnikom pripravili še prav posebno presenečenje. Slavnostno proslavo so izvedli mladi uslužbenci bolniškega kolektiva, ki so nedavno ustanovili svoj mladinski aktiv. Na tej proslavi so izvajali recitacije partizanskega pesnika Kajuha. Lepo so prikazali partizanski večer ob tabornem ognju. Z borbeno in narodno pesmijo so pa še bolj po-

Tov. Jože Lenar je slavnostno otvoril novi pediatrični oddelek v jeseniški bolnišnici

pestrili svoj program. Za zaključek proslave so nastopajoči prikazali odlomek iz igre »Operacija«. Tako so mlade bolničarke oziroma bolničarji s svojo proslavo pokazali aktivno dejavnost v bolnici, bolniki pa so po končani proslavi zadovoljni in z veselimi obrazi zapuščali dvorano ter odhajali v bolniške postelje.

Po proslavi so nam, gostom, mladinci bolniškega kolektiva izrazili željo po boljši povezavi z mladinskimi in drugimi organizacijami izven bolnice.

Poleg proslave so v bolnici na Dan republike otvorili nov oddelek, to je otroško kliniko. Ta del je udobnejši in sodobno opremljen z vsem, kar služi za zdravljenje naših otrok. To skromno a pomembno svečanost je otvoril predsednik Upravnega odbora bolnišnice — član našega kolektiva, tov. Jože Lenar. Navzoči predstavniki družbeno političnih organizacij ter zdravstvenih in kulturnih ustanov kakor tudi ostalo občinstvo so si po končani svečanosti ogledali oddelek v celoti. S to otvoritvijo je zdravstvena služba storila velik korak naprej.

Jože Vindišar

Ob prisotnosti visokih gostov in ostalih članov kolektiva so bile dane v obratovanje tudi nove SIEMAG škarje za razpolavljanje trakov

Reparaturno metaliziranje

V primerih izrabljenih čepov, osi in gredi na mestu drsnih ležajev itd. navarjanje ni vedno priporočljivo zaradi defor-

macij, ki nastanejo po ohlaiditvah. Ako se lotimo reparature z metaliziranjem, ne nastopijo deformacije. Metalizirani predmet se med postopkom ne segreje več kot 200 stopinj Celzija. Pri tej temperaturi se struktura jekla ne spremeni in tudi ne lastnosti.

Da povečamo adhezijske sile med predmetom in nanešeno plastjo, napravimo površino najprej hrapavo. Nabrizgana plast se po ohlaiditvi skrči in s tem je zaradi večjega pritiska na osnovno oprijem še boljši. Kadar metaliziramo površine, ki so znotraj, n. pr. ohišje krogličnega ležaja, moramo celo ohišje predgreti. Nabrizgana plast se nato med ohlajevanjem krči istočasno z ohišjem. S tem preprečimo nevarnost, ki obstoji, da bi nanešena plast odstopila od osnove. Po ameriškem patentu obstoji možnost, da se izdelavi hrapave površine in svrhu reparaturnega metaliziranja lahko izognemo. To pride v poštev pri kaljenih, brušenih površinah. V takem primeru nabrizgavamo z molibdenom, ki se zaradi lastnosti (da med potovanjem skozi zrak ne oksidira), privari na osnovo. Molibden je razmeroma draga kovina, zato z njim nabrizgavamo na gladke - trde površine zelo tanke plasti. Po potrebi na plast molibdena nabrizgavamo druge kovine, ki se z molibdenom tudi zvarijo.

Do sedaj smo že uspešno izvršili precej reparaturnih metaliziranj, kot tudi antikorozijskih. Kapacitete niso še izkoriščene v polni meri, zato pozivamo predvsem asistente za vzdrževanje, kakor tudi vse, ki ugotove, da je potrebno kar koli peskati in v razne namene metalizirati, da se v čimvečji meri poslužijo naprave, ki pomeni za naše podjetje veliko pridobitev.

ZAHVALA

Podpisana Fanika Vuk, zaposlena v elektrodnem oddelku, se zahvaljujem Sindikalnemu odboru elektrodnega oddelka za denarno pomoč, ki sem jo prejela v času svoje bolezni.

Fanika Vuk

Analiza devetmesečnih proizvodnih stroškov

(Nadaljevanje s 4. strani)

stiskalnice elektrod in modernizacija obrata, saj izkazuje močno povečanje storilnosti. Samo postavka »osebni dohodki« kaže znižanje v prvih devetih mesecih letošnjega leta 5.000.000 dinarjev, kar je vsekar lep uspeh in kaže, da je bila vložena investicija upravičena.

Zanimiva je bila analiza proizvodnih stroškov v obratu samotarne, kjer je odgovorni analitik skušal dokazati vpliv močno preokroženih norm na kvaliteto proizvodnje. Res je, da analitik ni upošteval vrednosti proizvodnje in normativ, oziroma staleža delovne sile v primerjavi med posameznimi leti, vendar pa je primer iz ekonomike vidika zanimiv in bi bilo želeto, da ga ekonomisti podjetja temeljito obdelajo.

Samo iz navedenih par primerov je razvidno, da stoji pred našimi obratnimi delavskimi sveti, pred tehnički in ekonomisti še mnogo resnega dela, da bomo spravili podjetje res v smer ekonomičnega gospodarjenja.

Ob tej priliki naj se dotaknem članka »Položaj ekonomista v podjetju«, ki je bil objavljen v 9-10 številki letošnjega »Železarja« — v reviji. Pisec članka se pritožuje, da ekonomist v našem podjetju ne uživa istega ugleda, ki mu kot ekonomistu pripada. Nadalje navede, da samo ekonomist lahko presodi, ali je kaka proizvodnja ekonomična ali ne, ter da tehnički kader

nekako sploh ne pozna ekonomike v proizvodnji. Pisec članka naj mi oprost, če se z njegovim neskrupnim mnenjem ne morem strinjati. Zelo slab tehnik, inženir ali vodja obrata bi bil tisti, ki ne bi računal z ekonomiko v proizvodnji. Če mu to vedno uspe, je druga stvar, ker večkrat to ni odvisno od njega samega. Ekonomist je brez dvoma gospodarski organizaciji potreben, tako kakor tehnik. Kar pa se tiče ugleda, se ga pa po mojem skromnem mnenju pridobi le z uspešnim delom v korist gospodarske organizacije in skupnosti. Zato: kar zavijati rokave in krepko na delo, saj je še precej leđin, ki jih je treba obdelati. Plačilo od strani kolektiva pa bo poleg ostalega tudi — priznanje in ugled.

Nekdanji direktor Železarne Jesenice inženir Kotnik je spustil v obratovanje novo »kvartno ogrodje«

Reševanje kamiona, pod katerim se je porušila preperela mostna konstrukcija

Most se je porušil

V torek, 2. novembra na večer, se je vračal skozi Staro Savo kamion, last Podjetja za vzdrževanje prog. Zaradi zaprte ceste se je napotil preko Hermanovega mostu in ob Savi ter preko Žvagnovega mostu domov. Voznik kamiona pa tisti večer, žal, ni prišel domov, ker je s kamionom vred obtičal na savskem prostoru. Most je bil namreč v takem stanju, da ni zdržal niti praznega kamiona. Voznik je k sreči ostal brez poškodb in tudi vozilo ni dosti poškodovano; drugače pa bi se izteklo, če bi se most porušil v deročo Savo.

Ciril Odlasek

Kantina in topli obrok na Javorniku

V valjarnah na Javorniku je skupno zaposlenih 1764 delavcev in nameščencev. Direktno v valjarnah 1312 ljudi, v vzdrževalnih obratih 328 ljudi in v ostalih pomožnih obratih kot so promet, energija itd. 125 ljudi. To število je po dnevih razdeljeno približno takole: 750 ljudi dopoldanska dnina, 550 ljudi popoldanska in 470 ljudi nočna dnina. Pri gradnjah in delih, katera so oddana tujim firmam kot so Projekt, Servis, Elektro signal, Metalna pa je zaposleno še okoli 160 ljudi, in to večinoma na dopoldanski dnini. Tudi ti ljudje se poslužujejo dosedaj kantinskih uslug.

Za vso to množico zaposlenih je do predkratkim bila na Javorniku samo ena kantina v zasilnem, nehigieničnem prostoru, velikosti 3 krat 7 metrov.

Kakor hitro je CDS v letu 1959 odobril sredstva za ureditev higienskih prostorov in kantine, smo se na Javorniku lotili reševanja tega perečega problema. Zaradi utesnenih prostorov je bilo reševanje tega problema zelo oteženo. Bilo je podanih več predlogov in različnih variant, ki pa z ozirom na razpoložljiva sredstva in pa prostore niso bili izvedljivi. Na koncu smo se odločili, da bomo preuredili prostore sindikalnega odbora Javornika I, ker je bilo ugo-

tovljeno, da so ti prostori 90% neizkoriščeni. Da pa bi ta prostor ostal uporaben tudi za nadaljnje sestanke in konference, smo dogradili prizidek, ki je s strežno odprtino povezan s sindikalno sobo. V tem prizidku smo uredili higienični strežni prostor z električnim štedilnikom in hladilnikom in ustrezajočimi policami za hrano in ostale potrebnosti. Tako smo nekako rešili vprašanje kantine na Javorniku, ki posluje od 5. oktobra 1959.

Prav tako je bila pred nas postavljena naloga, da rešimo vprašanje delitve četrtega obroka, in to kar najprej. Za to pa nismo imeli najboljših pogojev, in to prav zaradi neustreznih prostorov. Odločili smo se, da bomo novo kantino in sindikalno sobo na Javorniku I uredili tako, da bo ustrezala za delitev toplega obroka. Obstoječo pisarno kartoteke smo izpraznili in preuredili v jedilnico. Ko pa bo zgrajeno novo upravno poslopje, bomo pridobili še en prostor, in sicer žensko preoblačilnico, ki jo bomo lahko preuredili, medtem ko bodo ženske dobile ustrezne prostore v tej upravni zgradbi. — Število žensk na Javorniku I je namreč tako majhno, da bodo lahko skupaj z ženskami iz Javornika II v eni preoblačilnici.

Ko se je rešilo to vprašanje, je bila imenovana komisija, ki

je skrbela za izvršitev dane naloge. Komisija je prišla do naslednjih zaključkov: Prostor v kantini naj se uporabi tudi za delitev toplega obroka s tem, da v tem prostoru dobijo obrok samo obrati Javornik I, valjarna 2400 in generatorji. Prostor naj bi opremili z mizicami za 4 osebe, tako da se lahko postreže istočasno 50 ljudi s predpostavko, da rabi vsak posameznik približno 15 minut za malico. Pri tej razdelitvi bo možno v eni uri odpraviti okoli 200 ljudi. — Topli obrok bi se delil od 8. do 10. ure dopoldne, od 17. do 19.

bomo z delitvijo mogli začeti 1. januarja 1960, ko bo objekt popolnoma dograjen.

Če potegnemo analizo zaključkov, pridemo do naslednjih dejstev: stalež dopoldanske dneve 750 ljudi — od tega predvideno za topli obrok 75 odstotkov, kar je približno 560 ljudi. Urna kapaciteta obeh prostorov je 360 obrokov. Tako je zagotovljena v dveh urah popolna postrežba upravičencev. Se lažji položaj pa je na popoldanski in nočni dnini, ko bo stanje upravičencev do toplega obroka nižje. Vendar ponovno poudarjam, da bo

NAŠI jubilanti — 50-letniki

Življenjski jubilej, 50-letnico rojstva so in bodo v dec. 1959 praznovali naslednji naši sodelavci:

Franc Babič, plinski generatorji — 3. decembra; Nikolaj Gasar, martinarna — 6. decembra; Silvester Čop, plavž — 7. decembra; Franc Štukelj, plavž — 8. decembra; Albert Pavlič, martinarna — 23. decembra; Janez Urbanc, martinarna — 28. decembra; Jože Arh, nadzorna služba — 29. decembra.

Pol stoletja v življenju človeka pomeni mnogo. Naši jubilanti spadajo v generacijo, ki je preživela dve svetovni vojni, prestala trde preizkušnje in šla skozi trdo šolo življenja. Preteklost jim ni bila naklonjena. Zato jim iz vsega srca želimo, da bi jim bila prihodnost lepša.

K prazniku želimo našim sodelavcem srečo, zdravje in vse dobro. Za napredek naše skupnosti in Železarne pa želimo vsem jubilarom še mnogo delovnih uspehov.

Družbena prehrana na Jesenicah

Na Jesenicah imamo danes skupaj 13 menz in ostalih delavsko uslužbenških restavracij, ki se ukvarjajo z družbeno prehrano. Vse te menze so raztresene po gospodarskih organizacijah tako, da ima že vsako malo podjetje svojo menzo. Imamo nekaj menz in restavracij, kjer se hrani samo 50 abonentov. Največ ima abonentov v svojih menzah Železarna. Razumljivo je, da mora biti pri tako velikem številu objektov družbene prehrane in pri tako majhnem številu abonentov v nekaterih menzah, v ceni obroka všteta visoka režijska. Vsega se v naših menzah hrani približno 2000 abonentov. Zanje se povprečno skuha dnevno 1334 zajtrkov, 2100 kosil in 1576 večerij. Topli obrok hrane sprejema v Železarni približno 1500 delavcev, dočim je v šolah in v drugih ustanovah 2450 dijakov, otrok in ostalih koristnikov, ki prejema obroke.

V celotni družbeni prehrani na Jesenicah imamo za povprečno 2000 abonentov 148 strežnega in kuharskega osebja. To je razmeroma zelo visoka številka. Razen tega niso v tej številki še navedeni razni knjigovodje in administrativne moči. Mnoga takšna dela se namreč opravijo v okviru uprave podjetja,

v cilju zmanjšanja poslovnih stroškov. Takšno stanje nam brezpogojno narekuje, da s tem starim načinom družbene prehrane ne moremo iti več dalje. Razen tega nekatera podjetja še na razne druge načine dotirajo menze, kot n. pr. za ogrevanje, razsvetljavo, za čiščenje prostorov, za prevoz, za plače personala itd.

Kljub temu pa se ob letu še vedno izkazuje deficit, ki ga morajo zopet pokrivati gospodarske organizacije. Zaradi takšnega stanja se pravzaprav nikdar točno ne ve koliko v resnici stane en celodnevni obrok hrane. Po dosedanjih podatkih plačajo abonentov povprečno za zajtrk 22 din, za kosilo 80 din, za večerjo 55 din — skupaj povprečno 157 din na dan.

Stanje objektov družbene prehrane pa je naslednje:

Vsi objekti so tehnično neopremljeni. V nekaterih objektih ne odgovarja kuhinja, niti ni hladilnikov. Nahajajo se stari štedilniki na drva in premog. Ni zadosti korit za pomivanje posode. Nekateri menze sploh nimajo dovolj velikih in higienskih jedilnic. Da ne govorimo o skladiščnem prostoru, o prostoru za pripravo hrane, transportnih sredstvih in podobno.

Takšno stanje objektov družbene prehrane na Jesenicah povzroča že več let obilo kritike. Na vsak način pa so v najtežjem položaju tiste družine, kjer sta oba roditelja zaposlena. Takih družin imamo na Jesenicah približno 800. Še najbolj pa se pogreša takšna menza, za kateri bi se lahko abonent sami postregli na cenejši in hitrejši način.

Občinski sindikalni svet in ostali politični ter oblastni forumi skupaj s Centrom za napredek gospodinjstva so odločili, da bomo na Jesenicah prešli na višjo obliko pripravljanja in delitve hrane, tu je mišljena takšna oblika, ki bi mogla rešiti vse dosedanje pomanjkljivosti, a predvsem, da se hrana pripravlja in kuha samo na enem mestu. Torej, prepotrebna je izgradnja centralnega objekta družbene prehrane.

V zvezi s tem je že formiran pripravljalni odbor.

Odbor sedaj proučuje in pripravlja vsestransko analizo o dosedanjem stanju (ta analiza je do sedaj že delno gotova). Odbor dela za izdelavo elaborata, pripravlja vse potrebne elemente, izbira lokacije itd. Glavna naloga torej je izdelati potreben načrt za gradnjo bodočega objekta družbene prehrane. (Nadaljevanje na 8. strani)

ure popoldne in od 1. do 3. ure ponoči. V času delitve toplega obroka bi kantina ne prodajala svojih artiklov. Prodaja le-teh se vrši pred in po delitvi toplega obroka. V času glavnih odmorov, to je od 9. do 9.30, od 18. do 18.30 in od 2. do 2.30 ponoči imajo prednost pri delitvi toplega obroka tisti tovariši (adjutaži), ki so samo te pol ure prosti. Ostali, ki delajo na progah in na mestih, kjer imajo stalne zamene v 8 urah, bi dobili topli obrok pred in po tem času. Kljub tesnosti prostora se z uvidevnostjo in kulturno disciplino lahko premoste te težave. Tako je delitev toplega obroka rešena za tri obrate.

Kaj pa z drugimi obrati na Javorniku? Z dograditvijo novih higien na Javorniku II bomo dobili jedilnico, v kateri bo montiran delitveni pult z vso pripadajočo opremo, to je z električnim štedilnikom, hladilnikom, umivalnikom za posodo itd. Ta jedilnica je manjša od kantine, vendar se predvideva kapaciteta 40 ljudi na 15 minut, kar je zopet v eni uri približno 160 ljudi. — V tej jedilnici bi se delil topli obrok za obrate Javornik II, vzdrževalni obrat Javornik III in odpremi oddelek. Pomožni oddelki na Javorniku, kot so energija, promet in morebiti še kdo, bi se vključili delno v to jedilnico, delno pa v prostor kantine. Postopek in čas delitve naj bi bil tak, kot je bil naveden v prvem primeru. Predvidevamo, da

šlo vse v redu le takrat, ko bomo vsi disciplinirano in dostojno pomagali. Le v takem primeru bomo brez kritike.

Komunalni oddelek je pripravil kuhanje obroka v kuhinji na Straži. Dostava se bo vršila v zaprtih posodah preko našega prometa. Komunala bo tudi organizirala prodajo bonov za topli obrok, in to petnajstega in prvega v mesecu. Prodaja bonov naj bi se vršila v kantini. Komunala bo tudi tisti oddelek, ki bo prevzel vso stalno organizacijo delitve in ves inventar.

S tem člankom sem hotel pojasniti in odgovoriti na česta vprašanja Javorničanov, kako bo urejena delitev toplega obroka. Ponovno poudarjam, da bomo le z dobro voljo in sodelovanjem vsi zadovoljni. Komisija za pripravo organizacije toplega obroka pričakuje, da bo dobila od raznih odjemalcev toplega obroka še dobre in utemeljene predloge za izboljšanje izvedbe.

Pri vsem tem pa ne smemo pozabiti, da se topli obroki uvajajo zato, da ščitijo zdravje delavca pri težkem delu. Ravno tem je v prvi vrsti namenjen ta obrok in ga zaradi tega kolektiv regresira iz ustvarjenih viškov, ki bi jih lahko dali tudi v druge koristne namene. Z eno besedo: topli obrok ni reševanje socialnega vprašanja.

Komisija se je pri svojem delu posluževala izkušenj, ki jih ima martinarna z delitvijo toplega obroka.

Popotovali smo

Ob koncu svojega študija prirejajo študentje metalurškega in rudarskega oddelka Univerze v Ljubljani tradicionalno prirediteljsko »Skok čez kožo«. Mnoga jugoslovanska podjetja jim pri tem finančno pomagajo, dobiček pa se skoraj vselej porabi za finansiranje večje ekskurzije v inozemstvo.

Letos nas je pot vodila preko Avstrije v Nemčijo, Francijo, preko Belgije, Švice in Italije domov.

Mrzlične priprave, ki so tekale že od spomladi, so se zaključile jeseni in 8. september je bil določen kot dan odhoda. Dogovorili smo se z zahodnonemškimi študentskimi organizacijami za vodstvo in obljubili so nam denarno pomoč.

Program našega obiska je bil

zelo pester in je združeval tako ogled tovarn, kar naj bi bil strokovni del naše ekskurzije, kakor tudi ogled nekaterih zahodnoevropskih mest, predvsem Pariza.

Prva naša postaja je bil Köln, kjer se nam je pridružil naš spremljevalec in predstavnik iz Deutscher akademischer Austauschdienst. Vse je potekalo po programu. 9. septembra smo si ogledali Köln z njegovo čudovito katedralo in še isti dan odšli v Achen, kjer stoji ena najbolj znamenitih tehniških visokih šol na svetu.

Tu smo si pod vodstvom prof. Pattersona ogledali več institutov za preiskavo materiala, za metalografijo, metalno fiziko ter hladno oblikovanje materiala.

Vodstvo je bilo zelo lepo or-

ganizirano in presenečeni smo bili nad uslužnostjo, s katero so nam dajali informacije in nam celo več stvari demonstrirali.

Isti dan nas je prof. Patterson povabil v »tradicionalno 300 let staro gostilno«, da si bomo pogasili našo »tradicionalno žej«. Preživeli smo v prijetni družbi lepo popoldne in od stoletnih sten gostilne je ob odhodu odmevala slovenska pesem.

Še gaudeamus, zahvala študentov, skromno darilec steklenica slivovke s slovenskim dežnikom in Achen je ostal za nami.

Mogočni stroji Diesel lokomotive so nas hitro nosili v noč, v Duisburg. Utrujeni od vožnje smo pospali in naslednji dan obšli prvo tovarno Kupferhütte v Duisburgu.

Vodstvo tovarne nas je lepo sprejelo in nam napravilo enourno predavanje, s katerim so nas seznanili o produktih, surovinah in tehnološkem postopku tovarne. To je industrijski ve-

likan, ki predeluje piritne izprazke in ima sam 4 velike plavže po 250 ton.

Vsak udeleženec je dobil za zaščito pred prahom in nezgodami plašč in zaščitno čelado. Po ogledu tovarne so nam priredili slavnostno kosilo in dobili smo vtis, da bodo slovenski študentje še marsikdaj videli Duisburger Kupferhütte.

V soboto, 12. septembra je bila na sporedu vožnja po pristanišču. Predstavnica zapadnonemškega tiska nas je povabila na prijetno vožnjo po umazanem Renu in njegovih kanalih. Neznosna vročina, ki nas je spominjala na Jadran ni mogla udušiti živahnega prometa, ki vlada na tej reki. Vijaki penijo zbrozgano vodo in jo poganjajo proti bregovom, napovedovalec pa vsak trenutek opozarja: »Gospodje, na desni je najstarejša ladja na Renu, stara je 150 let, na levi se približuje najnovejša kombinacija vlačilca in tovarne

ladje, ki ima stroje z močjo 1500 PS in nosi 100.000 tovara. Prehiteva nas carinski čoln, ki je označen z zeleno zastavo, pred nami je »plavajoče stanovanje« in še tisoče opozoril, kdo bi mogel vse napisati. Ogled pristanišča je končan in popoldne preživlja vsak po svoje. Večer privabi s svojimi zvezdami, zavrtimi v porurski dim in morje neonskih napisov, tudi zadnje zaspance iz svojih gnezd in prevzame nas vrtoglavica velikega mesta.

Nedelja je tudi za nas dan počitka. Na sporedu je ogled zoološkega in botaničnega vrta. Po kosilu se malo sprehajamo po Duisburgu in uživamo lepote tega mesta.

Ponedeljek nam mineva v znamenju Kruppa. Z avtobusom se odpeljemo v Borbeck in Reinhausen. Ogledamo si železarno, ki sama proizvaja 2 milijona ton jekla na leto, kar pomeni 10% zahodnonemške proizvodnje. Že-

Stanovanjske skupnosti - razširjena gospodinjstva

Gospodinjstvo je zelo široko delovno področje s kopico problemov, s katerimi se večinoma ukvarjajo žene. Skrb za razporejanje dohodkov, opravljanje vseh gospodinskih del, skrb za vzdrževanje stanovanja in opreme in še druge obveznosti ima žena, ki je zaposlena še poleg dela na službenem mestu. Ta bremena so tem večja, čim nižji so dohodki na posameznega družinskega člana, ker se gospodinjstvo z nižjimi dohodki ne more posluževati uslug. Posledica neprestanega trdega dela je manjši delovni učinek žene na službenem mestu, poleg tega pa žena sama in njena družina ne živi v sproščenem vzdušju.

Vedno širša zaposlitev žena v proizvodnji in udeleževanju v javnem življenju, sta zahtevi družbenega razvoja in družbenega uveljavljanja neodvisne, enakopravne žene. Zato je v vseh deželah s hitrim gospodarskim razvojem sodobna družina na razpotju. Ponemudno obstoji v določenih krogih mnenje, naj se žena vrne v dom, se

zapre v družino in naj samo gospodinja. Naš družbeni razvoj tega ne dovoljuje. Gospodarstvo vse bolj terjaja novo, žensko delovno silo. Življenje zahteva razbremenitev žene na njenem gospodinskem področju, zahteva, da se čedalje več gospodinskih del prenese na negospodinska področja.

To je še važnejše pri nas, kjer se socialistična družba zavestno in programsko bori za uresničenje ženske enakopravnosti in ustvaritev boljših pogojev za življenje socialistične družine.

V mejah teh prizadevanj ustvarjamo pri nas nove oblike skupnega, družbenega reševanja problemov sodobnega gospodinjstva. V teh prizadevanjih pričujemo pri nas z delom stanovanjskih skupnosti, z organiziranjem uslužnostnih obratov — servisov.

Kakšne so oblike pomoči družini v okviru stanovanjskih skupnosti?

Najtežje je vprašanje otrok zaposlenih mater. Mati ne mo-

re biti pri delu zbrana, če misli na otroka, ki je pripuščen sam sebi. Stanovanjske skupnosti uvajajo nove oblike varstva otrok v stanovanjskih blokih in naseljih s skupnimi igrišči ter v sodobnih kombiniranih družinskih otroških ustanovah, kjer bi bili otroci do petnajstega leta starosti. Otroci, ki obiskujejo šolo, naj bi se v ustanovi pripravljali na šolo, svoj prosti čas bi pa porabili za igro in delo v interesnih krožkih.

Zelo pereča je prehrana otrok. Cilj naše družbe je, naj se šolski otroci hranijo v šoli, kjer naj ne prejemajo le malice, marveč tudi kosilo. V otroške ustanove, kjer kosila ni mogoče pripravljati, bi ga dovajali iz najbližjega obrata družbene prehrane.

Fizično bomo razbremenili ženo tedaj, če jo družba osvobodijo v prvi vrsti tistih del, ki jih mora redno opravljati vsak dan. Tako najnujnejše delo je priprava hrane. Ustanavljanje menz, ki bodo pripravljale glavni obrok hrane, bodisi v tovarni ali v stanovanjski skupnosti, je naša skupna dolžnost. Menze-servisi naj bodo organizirane tako, da bo postrežba čim cenejša in čim hitrejša. To je pa mogoče le v takih življenjskih obratih, kjer si ljudje lahko sami postrežejo ali pa odnašajo hrano za družino na dom. Upoštevati moramo tudi to, da bo potrebno v obrate družbene prehrane vložiti še mnogo truda za kvaliteto prehrane in strokovno usposabljanje kuharic. Prvi pogoj za cenenost pa je grobistično nabavljanje živil, smotrna ureditev obratov s pravilno razporeditvijo delovnih mest, racionalizacija dela in mehanizacija obratov.

Za pripravljanje večerij, malic in zajtrkov, ki bi jih gospodinja pripravljala doma, je treba uvesti čimveč živilskih polproizvodov iz mesa, testa, očiščene povrtnine, treba je organizirati donosanje mleka na dom ter uvesti samopostrežne trgovine, v katerih gospodinja hitro zbere vse, kar rabi. Trgovine, ki prodajajo blago dnevne potrebnosti, ne smejo biti preveč oddaljene druga od druge.

Drugo opravilo, ki z njim gospodinja sicer nima vsak dan opravka, pa je pranje in likanje perila. Gospodinja, ki je v službi, mora prati ob nedeljah, če se pa loti pranja med tednom, je naslednji dan čisto izčrpana. Z javnimi pralnici, opremljenimi s sodobnimi pralniki, si mnoge žene olajšajo delo, bodisi da perejo same, brez napora, ali pa da jim perilo opere perica za primerno ceno.

Upokojenci Javornika I. so se poslovili od svojih sodelavcev

Visok življenjski jubilej

Med številnimi novoporočenci sta v soboto 21. novembra stopila na poročni urad Občinskega ljudskega odbora Jesenice tudi jubilarita — zlato poročenca 73-letna Angela in 77-letni Franc Tušar ter tako potrdila pred 50 leti sklenjeno zakonsko zvezo. Ob tem velikem življenjskem jubileju sta prejela čestitke in poročno darilo od predsednika občine, prav tako pa tudi od sosedov, svojcev in sorodnikov.

Jubilantka Angela Tušar je bila rojena leta 1886 v Vogljah pri Kranju. Jubilarant zlatoporočenec Franc Tušar pa izhaja iz stare knapovske družine. Rodil se je leta 1882 na Koroški Beli kot provoročenec pri Savskih jamah zaposlenega knapa Alojza Tušarja. Zaradi številne družine je že v otro-

ških letih odšel na Koroško. S petnajstim letom pa se je zaposlil v takratni KID kot žičarski vajenec. Znanje, ki si ga je pridobil kot učenec izkušenega mojstra Hanza Čopa je v dolgih letih službovanja uspešno prenašal na novo došle mlajše žičarje. Zvest tradiciji svojih dedov, se je tudi on šele po 43 letih službovanja zaradi poškodb umaknil v zasluženi pokoj.

V njenem zakonu se jima je rodilo sedmero otrok, od katerih so razen enega še vsi živi in so v glavnem zaposleni v Železarni, kjer nadaljujejo z dolgoletno tradicijo.

Tudi mi se pridružujemo vsem čestitkam in jima kličemo še na mnoga leta!

ZAHVALA

Ob izgubi naše dobre mame, stare mame, tašče in tete

MARJETA AHEC

se iskreno zahvaljujem vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, ki so počastili drago pokojnico, ki darovali vence in jo spremili na njeno zadnjo pot. Posebno zahvalo smo dolžni sostanovalcem, ki so v najtežjih trenutkih stali ob strani in poklonili lepa venca. Za lajšanje trpljenja pokojnice se zahvaljujemo tudi dr. Tancarju.

Zalujoči hčerki in sin

ZAHVALA

Ob nenadni izgubi ljubljeneega moža in očeta, sina, brata in strica

FRANCA VUKANA

se najtopleje zahvaljujem prav vsem, ki so ob težki izgubi sočustvovali z nami in nam izrekli sožalje. Prav lepa hvala sodelavcem jeklarne in sindikalnemu odboru za darovana venca, za denarno pomoč ter za spremstvo na njegovi zadnji poti. Iskrena zahvala tudi obratovodstvu za poslovilne besede, izrečene ob odprtem grobu. Pri srčna hvala tudi vsem sosedom za vsestransko pomoč v težki uri ter vsem, ki so darovali toliko cvetja in spremili nepozabnega pokojnika na njegovi zadnji poti.

Zalujoči: žena Majda; otroci: Franci, Majda, Irena in Bojan, oče, mati, bratje: Matevž, Anton, Janez, Viktor ter ostalo sorodstvo

ZAHVALA

Ob težki izgubi našega moža, očka in brata

ALOJZIJA TURELA

ki se je prezgodaj poslovil od nas in nas za vedno zapustil. Najlepše se zahvaljujem gospodom zdravnikom dr. Jenku, posebno pa dr. Sajevicu za njegovo plemenito in požrtvovalno delo v zadnjih dneh težke bolezni. Zahvaljujemo se pevske-mu zboru in godbi »Svoboda« Javornik, govornikom za poslovilne besede. Zahvaljujemo se vsem številnim darovalcem ven-cov in cvetja, sosedom in prijateljem, ki so nam stali v težkih urah ob strani in nam nudili vso pomoč. Posebno se zahvaljujem industrijskim zidarjem Jesenice-Javornik — njegovim sodelavcem, ki so nam veliko pomagali in mu izkazali poslednjo čast. Hvala vsem, ki ste ga v tako velikem številu spremili na njegovi zadnji poti.

Zalujoči: žena Katarina, hčerka Dragica in ostalo sorodstvo

ZAHVALA

Ob bridki izgubi našega simčka

PETRČKA NEMCA

se iskreno zahvaljujem vsem sosedom, ki so nam pomagali z denarno pomočjo, darovali cvetje in ga spremili na njegovi zadnji poti. Prav posebna hvala Berličevim, Mavničevim, Ovčkovim, Zibertovim in Vovkovim.

Zalujoči: oče, mati, brat Ludvik in ostalo sorodstvo

lezarna ima 9 plavžev, od katerih vsak daje povprečno 750 ton grodla na dan.

Tu si prvič ogledamo Thomasove konvertorje, ki so za nas toliko bolj zanimivi, ker pri nas v Jugoslaviji teh agregatov nimamo. Popoldne pa si ogledamo v Reinhausnu novo železarno, ki ne spominja niti malo na klasične železarne s plavži in martinovkami, ampak so glavni agregati rotacijsko cevaste peči, ki zelo revno rudo predelujejo v lupe velikosti 5 do 10 milimetrov premera in služijo lahko kot vsip za plavž ali direktno za vložek za martinarno.

Popoldne smo povabljeni v vilo Hügel, ki je ena najlepših zgradb v Essnu. Zgradil si jo je Krupp v prejšnjem stoletju. Grajena je v renesančnem slogu in služi danes kot muzej domačih in tujih mojstrov te dobe.

Doživeli smo posebno čast, da smo bili povabljeni v tej vili na čaj. V znak dobrodošlice so

krasile mize nemške in jugoslovanske zastave in vizitke, ki so izražale pristrčen sprejem.

Kruppov avtobus nas zapelje v Duisburg, kjer dočakamo naslednji dan. Zgodaj zjutraj se odpeljemo v Hattingen, prijazno mestece, kjer je že mnogo naših študentov in inženirjev preživelo lepe urice. V železarni Heinrichshütte, ki po svoji pestrosti spominja na jeseniško, po velikosti pa jo daleč prekaša, nas sprejme direktor koncerna profesor Spolders. Po ogledu tovarne, kar je dokaj utrudljivo, sledi kosilo in nato sprejem na večerji v restavraciji Adler.

Lahko rečem, da je ta dan višek naše ekskurzije po Nemčiji. Vrstijo se zdravilnice profesorjev Spoldersa in Feticcha. Morda bo pravo vzdušje dovolj zaživel, če preprosto navedem nekaj misli s tega večera. Naši gostitelji so se lepo približali našim idejam, ko so dejali, da smo vsi kolegi in sotrpini iz ene stroke

in da nas politične meje ne morejo ovirati, da ne bi med seboj sodelovali in si pomagali. Po nekaj kozarcih dobrega renskega vina je bilo celo čuti, da bi to sodelovanje dobilo izraz v tem, da bi jugoslovanski študentje vzeli Nemke in obratno, menda ni treba posebej poudariti, da je ta predlog prišel z nemške strani.

Manesmann je dobro znano podjetje in že iz šolskih klopi se spominjamo postopka izdelave brezšivnih cevi. Tudi to podjetje smo si ogledali in doživeli enak sprejem kot v drugih nemških podjetjih.

Zvečer smo za nekaj ur pozabili na železarstvo in uživali v hali duisburške opere, kjer smo na odskih deskah srečali našega pevca tenorista Rudolfa Francija.

Po predstavi nam je dejal, da ima sicer pogodbo z düsseldorfsko opero že za dve leti, da pa upa, da bo prišel kot gost v Ljubljano.

Naslednji dan zopet zamenjamo metalurški in temne obleke z železom in jeklom na Max-Planck inštitutu v Düsseldorfu. Direktor tega inštituta je eden največjih živečih termodinamikov na svetu profesor Olsen.

Potolatil nas je ob modernih instrumentih, da je za delo z njimi potreben človek, ki nekaj zna in da se da tudi s preprostimi sredstvi doseči dobre rezultate.

Naši obiski v Nemčiji še niso končani, še naslednji dan se odpeljemo v Bonn na ogled Leichtmetall-Werke. Za uvod so nam pokazali lep barvni film, ki bi lahko služil kot dober učni pripomoček. Po ogledu te tovarne, ki je bila edini predstavnik barvaste metalurgije, smo bili povabljeni na čaj in razgovor v Press club v Bonnu. To je bilo tudi naše slovo od Nemčije.

Naslednji dan smo se preko Belgije peljali v Pariz. Tu smo

ostali štiri dni in izkoristili čas za ogled znamenitosti, ki jih tu ne manjka. En dan smo tudi v Franciji posvetili znanosti in obiskali smo najmodernejši metalurški inštitut v Evropi IRSID v Saint Germainu pri Parizu. Tu nas je dočakal naš rojak inženir Gabrovšek, ki na IRSID dela svoj doktorat.

Cas, ki je bil za Pariz skope odmerjen, je še toliko hitreje tekkel ob prijetnostih tega mesta. Franki so hitro kopneli v žepih in po štirih dneh je bil frank pri naših študentih že prava redkost. V sredo zvečer smo že zadnjič pobilskavali za lepimi Parizankami in že nas je nosil vlak domov. Pot je bila dolga, saj je trajala vožnja kar 25 ur preko Švice in Italije. V Sezani smo spet stopili na naša tla in prvi so nas pozdravili naši cariniki.

Ing. Jože Bakšek

ZA ŠEH V RAZVEDRLO

Pozdravljeni Nergači!

Komaj sem opisal v zadnji številki pomen besede »sekirati«, že sem dobil nekoliko pisem z vprašanji, če je beseda »razburjati« istovetna z besedo »sekirati«. Po mojem mišljenju je beseda »sekirati se« dolgotrajnejšega pomena, medtem ko je besedna zveza »razburjati se« bolj hipnega značaja. N. pr.:

»Razburili...« so se zadnjič na nočni izmeni v jeklni pri delitvi četrtega obroka, ker je tako ropotalo po krožnikih, kakor, da bi se vsipala toča. Šele, ko sem videl nekatere posinjle, zabuhle in modrikaste obraze trpinov, ki so zaman poizkušali zapreti usta, a se jim ni poprej posrečilo, dokler ni zropotala vsa trda masa iz ust na tla. Takrat sem šele ugotovil, da je bil vzrok temu nekuhan fižol. Zopet pa so se našli srboriti nergači, ki so ugotovili, da so se v Kazini bolj posvetili kuhanju klobas za občni zbor sindikalnega odbora glavne pisarne, kakor pa za njihov fižol, ki je bil surov in trd kakor kamen.

»Razburjanje« glede selitve v stolpnice se je poleglo. Razburjajo pa se sedaj vsi Plavžarji, ker so ugotovili, da zaradi novih priseljencev primanjkuje mleka in kruha. »Hudič«, sem zaklel, »malo potrpite, da bodo odgovorni krogi rešili vprašanje glede peke in mleka, za ta čas pa lučke in lizike jejte.«

»Razburjajo« se... tudi delavci, ki se prevažajo z avtobusi v službo in nazaj. Največje razburjenje je takrat, ko prenapolnjen avtobus z delavci odpelje, čakati pa pusti še preostale, ki žal ugotovijo, da je odpeljal le tiste brez mesečnih kart, na cedilu pa je pustil tiste, ki karte posedujejo.

»Razburil...« se je oni dan nekdo zaradi stranišča v stavbi IBM, ki je bilo tako zabasano, da še vode ni požiralo, kaj šele ostalega materiala. Po moji skrbni kemijsko-sanitarni preiskavi sem ugotovil, da bi imel zaradi lepenke, cvekov in »pokpapierja« še buldožer dosti opraviti, da bi vse to porinil v odvodni kanal. Močno pa se mi je zasmilil siromak, ki uporablja v take namene »popendekel«, saj mora

imeti vsa lica opraskana. Onega pa, ki uporablja cveke, bi opozoril, da se proti zaprtju črevesa uporabljajo tablete »Darmol« ali pa vsaj odvajalni čaj.

»Razburjala...« se je žena delavca, ki ni prinesel dobička domov; pozabil ga je namreč v Kazini. Delavec se je pri zasliševanju na vse pretege pritoževal, da ga je zapustil spomin, žal pa ta izgovor po mnenju žene ni bil najbolj tehten, češ da ga bojša vsak dan navijajo po zvočniku — ne njega pač pa »Spomin«.

»Razburjajo...« se uslužbenci, ker jim prinašajo tekačice iz Kašte salamo, pašeto in sir zavito kar v pakpirju. Po eni strani je to sicer dobro, da ne vidijo med seboj, kaj kdo je, še bolje pa je to za »vagmajstra« saj se pri tolikšni nabavi malice že občutno pozna teža embalaže, ki jo lahko knjižijo v svoje dobro.

»Razburjajo...« se administratorka v prepisnem biroju, ker se mora vsakdo, kdor hoče pri njih telefonirati, globoko skloniti na tla, kjer leži telefon, pri tem pa marsikateremu telefonistu obvisijo oči na kolenih administratork. Upam, da s temi vrsticami ne bo naraslo število telefonistov, pač pa se bo našlo kje kakšno majhno muzico. S tem pa bi rešili zadržano držo nog administratork, ki bodo vsekakor zelo hvaležne.

»Razburjamo...« se vsi zaradi objav izkoriščevalcev bolovanja doma za razna domača dela. — Nastaja namreč vprašanje, zakaj se teh ljudi, ki na račun skupnosti izkoriščajo socialno zavarovanje, ne imenuje s polnimi imeni.

»Razburjajo...« se ljubitelji hokeja zaradi previsoke vstopnine na naših hokejskih prireditvah. Hotel sem jih potolažiti, da so pač s temi prireditvami veliki stroški, a so mi odgovorili, da naj izračunam koliko zneso 3000 gledalcev po 100 din. Pri tako velikih številkah se mi je zataknilo in nisem mogel takoj odgovoriti, zato sam upam, da mi bo pri tem izračunu pomagal nekdo od članov hokejskega društva.

Za ta čas vas pa tudi jaz z ozirom na to zadnje vprašanje »razburjanj« zapuščam in vam kličem

pozdravljeni do nadaljnjega od Špice Nergača

Humor o sliki

— Ti, zakva so imel mesarji svoj občni zbor v Vintgarju in ne na Jesenicah?

— Zato, da nismo videli, kulk so mesa pojedli.

— O Micka! Hk, ko bi ti vedla, kva se mi je naredvo.

— Kaj pa spet? pijandura pijanla!

— Dobček sem zgubul.

— Za božjo voljo, kje pa?

— U kazin, hkl!

»Daj Franci, pogledaj, če tui' moja baba čaka na dobiček?«

Talentirana fotoamaterka Nataša Rant je za uspešno razstavljenih del na medklubski fotorazstavi v počastitev Dneva Republike prejela najvišje priznanje v obliki srebrne medalje

Otvoritev fotoamaterske razstave

V počastitev Dneva republike je Fotoklub Jesenice priredil veliko medklubsko fotorazstavo, na kateri je sodelovalo šest fotoklubov oziroma štirindvajset fotoamaterjev, ki so razstavili trinšestdeset različnih del.

Uspešno razstavo je otvoril ob prisotnosti predstavnikov družbeno-političnih organizacij in ostalega občinstva predsednik Fotokluba Jesenice, tov. Tine Rant. Spregovoril je tudi dolgoletni predsednik fotokluba, tov. France Gorjanc in želel vsem fotoamaterjem obilo uspehov pri njihovem bodočem delu. Članom kluba in razstavljalcem pa se je za uspešno delo zahvalil tudi sekretar Občinskega komiteja ZK, tov. Ivo Saksida.

Predsednik Kino-foto zveze Slovenije, dr. Ivo Frelj je pozdravil prisotne in dejal, da rad prihaja na Jesenice, ker iz leta v leto zasleduje vidne uspehe Fotokluba. »Eden takih uspehov,« je dejal to-

variš Frelj, »je vsekakor uspeh mladih fotoamaterjev Jeseničanov, ki so tokrat odnesli najboljša mesta in odvzeli Kranjčanom že tradicionalno prvo nagrado.«

Izmed trinšestdeset razstavljenih del so bila najbolj ocenjena dela nadarjene fotoamaterke, tovaršice Nataše Rant, ki je s 101 točko zasedla prvo mesto pred Kranjčanom, tov. Tonetom Marčanom, ki je z 89 točkami zasedel šele drugo mesto. Tretje, četrto in peto mesto so zasedli člani FK Jesenice tov. Tine Rant, France Gorjanc in Matevž Mikelj. Jeseničani so tako tudi v skupni oceni odnesli prvo mesto pred Kranjem, Javornikom, Radovljico, Golnikom in Trzinom.

Po razdelitvi medalj in diplom je dr. Ivo Frelj tolažil prisotnim dobro in slabe strani vsakega posnetka, tako da so se prisotni lahko seznanili z načinom ocenjevanja tovrstnih del.

Šah na Jesenicah

Šahovsko društvo Jesenice je za beležilo po vojni, zlasti pa v zadnjih letih niz lepih uspehov in zmag. Člani društva so znani po svoji agilnosti in borbenosti, saj so že prenekatemu nasprotniku odvzeli dragocene točke za zmago. S svojimi nemalimi uspehi so ponesli sloves jeseniškega železara ne samo po Jugoslaviji, ampak tudi izven naših meja.

Letošnjo sezono so pričeli z več prireditvami. Pomembno je bilo srečanje okrepljenega II. moštva s koroškimi šahisti v Finkensteiru. Ta mednarodni dvoboj so naši šahisti s prepričljivim rezultatom 6,5 : 1,5 točk odločili v svojo korist.

V preteklem mesecu je bil odigran četrt finalni turnir za društveno prvenstvo. Sedaj je v teku že polfinale, kjer se 14 igralcev bori le za 4 vstopnice, ki so proste za vstop v finale. Največ upanja imajo Janez Krajnc 8,5 točk Dušan Pristov 8,5 točke (11) Ivan Tušar 7,5 točke (8), Jože Pesjak 6,5 točke (10) (številke v oklepajih pomenijo število odigranih partij).

Na novembrskem brzoturnirju je igralo 16 igralcev, ki so bili razdeljeni v dve skupini. Igrali so dvokrožno. V prvi skupini je zmagal MK Janko Korošec z 11,5 točke, sledi mu I. kat. Jan z 10,5 točke, II. kat. Ivan Tušar z 9 točkami ter mojstrski kandidat Zdravko Štrumbel in I. kat. Rado Simčič z 8 točkami. V drugi skupini je zmagal Branko Zorko z 10

točkami, sledi mu A. Krničar z 9,5 točke, Anton Petrovič 8 točk, Rudi Makra in Ivan Poljanšek z 6,5 točke.

ŠAHOVSKI BRZOTURNIR V POČASTITEV DNEVA REPUBLIKE

Dan republike so jeseniški šahisti proslavili z nagradnim brzopoteznim turnirjem za prvenstvo Jesenic. Tekmovanja se je udeležilo 18 jeseniških šahistov, ki so razdeljeni v dve skupini, igrali dvokrožno. V prvo skupino so prišli mojstrski kandidati ter I. in II. kategoriji, medtem ko se drugo skupino tvorili nižji kategorijski.

Zmagovalec v I. skupini je bil MK Janko Korošec z 11,5 točke, sledi mu MK Hočevar z 10,5 točke, Martin Jan 8,5 točke, Zdravko Štrumbel 7,5 točke, Ivan Tušar 7 točk. V drugi skupini pa je presenetil s prepričljivo zmago mladi Zorko, ki je dosegel 16 točk, sledi mu Jože Pesjak s 13 točkami, Lojzka Pongrac in Krešo Smrke s po 12 točkami, dalje Lado Milutinovič z 9,5 točk, Jože Balanč 8,5 točk itd.

T. J.

ZAHVALA

Podpisana Anica Krmelj, stanujoča na Javorniku se iskreno zahvaljuje primariju jeseniške bolnišnice, dr. Jožetu Hafnerju ter ostalemu osebju kirurškega oddelka za takojšnjo pomoč kakor tudi za skrb in nego v času moje bolezni.

Anica Krmelj

Družbena prehrana na Jesenicah

(Nadaljevanje s 6. strani)

Na prvem sestanku pripravljalega odbora in na sestanku s predstavniki vseh gospodarskih organizacij, zavodov in ustanov je bil predložen naslednji idejni program.

Zgraditi je treba nov objekt za družbeno prehrano z zmogljivostjo za 3000 abonentov. V tem objektu bi se pripravljala in kuhala hrana za vse dosedanje menze, internate, šole, za otroke vrtcev, topli obrok za delavce v podjetjih, za prehodne goste itd. V tem objektu bi se organizirala samopostrežba, prehrana dietikov, priprava ter kuhanje hrane za odnašanje na dom. Celotna prehrana za mesto Jesenice bi se torej pripravljala v tem objektu, ter bi se v termolonicah raznašala na razdelilna mesta to je, v dosedaj obstoječe jedilnice.

V novi objekt bi se vgradila sodobna oprema. To bo omogočilo hitrejšo, cenejšo, kvalitetnejšo pripravo hrane. Razumljivo je, da bo s tem tudi padla režijska, kar bo zmanjšalo ceno prehrane. Za gradnjo tega objekta bo potrebno precej investicij. Na prvem sestanku s predstavniki gospodarskih orga-

nizacij, je bil dosežen sporazum, da bodo ta objekt gradili s skupnimi močmi.

Veliko pozornost bo treba posvetiti izučevanju kadra. To nalogo bo prevzel naše Center za napredek gospodinjstva. Z izgradnjo tega objekta bomo imeli centralizirano družbeno prehrano. Ker bo moral ta objekt imeti tudi potrebna skladišča, bo mnogo lažja tudi preskrba z zelenjavo in sadjem. V medsebojni povezavi z Avtoservisom na Jesenicah, bo mogoče prevažati izdelke Železarne v druge republike, nazaj pa zelenjavo, sadje in ostale prideleke.

Občinski sindikalni svet meni, da bodo to akcijo vsi jeseniški občani vsestransko podprli. Želimo, da bi pripravljalni odbor čim hitreje in vestno izdelal program, gospodarske organizacije z Občinskim ljudskim odborom Jesenice pa bi za to izgradnjo osigurale denarna sredstva.

Franc Leben

PREKLIC

Preklicujemo izkaznico za vstop v Železarno, ki je bila izdana na ime Zinka Hlebanja, šamatarna in jo smatramo za neveljavno.

ZAHVALA

Ob priložnosti najinega jubileja se vsem, ki so se naju spomnili, najlepše zahvaljujemo, še prav posebno pa prebivalcem Kočne za lep in prisrčen večer, pi so ga ob tej priložnosti priredili v prostorih gostišča Rozman.

Angela in Franc Tušar

ZAHVALA

Upokojenci obrata Javornik I se zahvaljujemo Sindikalnemu odboru, vodstvu obrata in upravi podjetja ter vsem, ki so pripomogli k prelepemu poslovnemu večeru od nekdanjih sodelavcev - valjavcev, letošnjih in nekaj starejših upokojencev.

Poslovljni večer, ki je bil dne 7. novembra v gostinskih prostorih pri Osvaldu v Zirovnici, nam bo ostal še dolgo v spominu. Ob tej priliki so bile podeljene vsem osemindvajsetim upokojencem tudi lepe spominske diplome. Mi pa smo sodelavcem prepustili proge in jim izročili klešče v njihove žuljave roke. Želimo Vam vsem skupaj obilo uspehov pri vašem nadaljnjem delu.

Upokojenci Javornika I.

Izdaja: Železarna Jesenice — Odgovorni urednik: Stane Tušar — Uredniški odbor: Franc Pogačnik, Andrej Dolinar, Ivan Vovk, Ludvik Kejžar, Stefan Nemec, Jakob ing. Medja, Franc Globočnik, Slavko Bizil, Jože Mali, Edo Žagar, Stane Tušar — Naslov: Uredništvo štirinajstdnevnik »Železar« - Železarna Jesenice, tel. 271 — Tisk: Gorenjski tisk v Kranju